

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

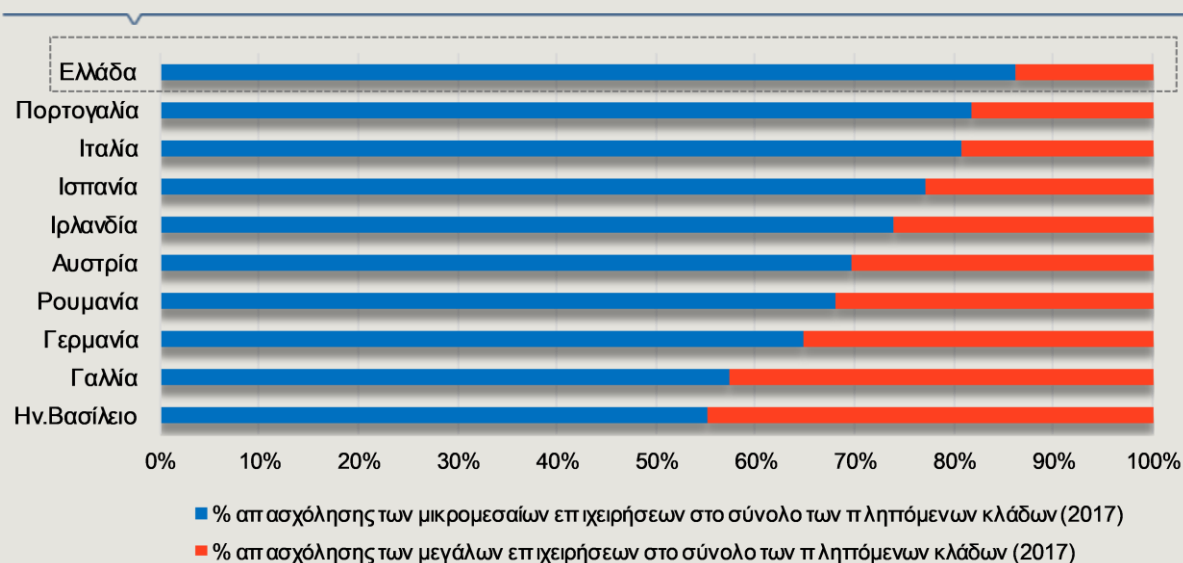
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πανδημία COVID-19, Μέτρα Στήριξης και Μικρομεσαία Επιχειρηματικότητα

Η παύση της οικονομικής δραστηριότητας, τους προηγούμενους μήνες, είχε αρνητική επίδραση στην απασχόληση και στην παραγωγική διαδικασία ενός ευρύτατου φάσματος επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα ευάλωτες στην κρίση είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), λόγω του μεγέθους τους, αλλά και της αδυναμίας ταχείας προσαρμογής στις συνθήκες λειτουργίας που διαμόρφωσε το πανδημικό shock στην οικονομία. Οι ΜμΕ απορροφούν αναλογικά το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων σε πληττόμενους κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας^(*). Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 1, το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 85% και είναι από τα υψηλότερα μεταξύ των επιλεγμένων ευρωπαϊκών χωρών. Ως εκ τούτου, προκύπτει η αδήριτη ανάγκη επαναπροσδιορισμού της επιχειρηματικής τους στρατηγικής στις νέες συνθήκες.

Στο παρόν Δελτίο, εξετάζουμε τις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ μετά την πανδημία και συζητούμε τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης σε αυτό το πεδίο, καθώς και το ρόλο του τραπεζικού συστήματος στην παρούσα συγκυρία. Οι μεγαλύτερες προκλήσεις για τις ΜμΕ, μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, λόγω της πανδημίας και την επανεκκίνηση της οικονομίας, είναι τα ζητήματα της ρευστότητας, της εφοδιαστικής αλυσίδας και της διατήρησης των θέσεων εργασίας. Μεταξύ άλλων παραγόντων, η επιβίωσή τους εξαρτάται από την ανθεκτικότητα των επιχειρηματικών μοντέλων των ΜμΕ και την ευελιξία τους να προσαρμοστούν στη “νέα κανονικότητα”. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ, “COVID-19: SME policy responses”, Μάιος 2020), τα κυριότερα θέματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι ΜμΕ έχουν ως ακολούθως:

Το μεγαλύτερο ποσοστό της απασχόλησης σε πληττόμενους κλάδους^(*) αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις: Η Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πηγή: ΟΟΣΑ

Σημείωση (*):

Για το σκοπό της συγκεκριμένης ανάλυσης, έγινε επεξεργασία στοιχείων (2017) του ΟΟΣΑ για τους εξής κλάδους: μεταποίηση, μεταφορές & αποθήκευση, χονδρικό & λιανικό εμπόριο, καταλύματα & εστίαση, επαγγελματικές, επιστημονικές, τεχνικές δραστηριότητες και κατασκευές. Ελλείπει διαθέσιμων στοιχείων, εξαιρέθηκαν λοιποί κλάδοι που επίσης υπέστησαν ζημία λόγω της πανδημίας, όπως η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών κ.α.

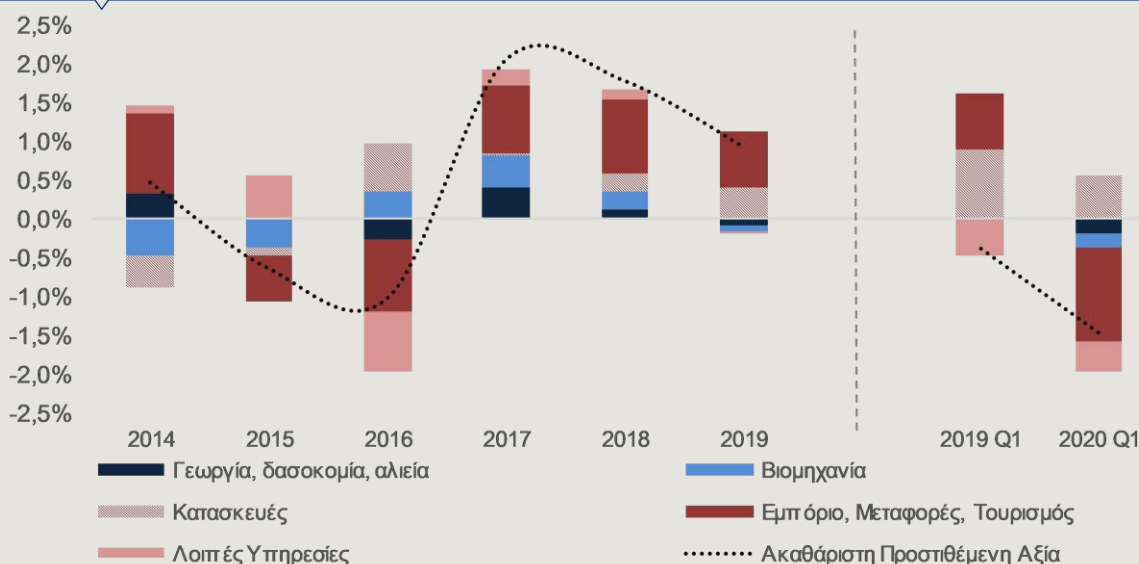
Πρώτον, οι ΜμΕ αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες από τη διάσπαση της εφοδιαστικής αλυσίδας, εξαιτίας του περιορισμένου αριθμού προμηθευτών τους, σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Σε περίπτωση δε, που βασίζονται σε προμηθευτές από χώρες που επλήγησαν έντονα από την πανδημία (όπως π.χ. η Κίνα κατά την έναρξη της μετάδοσης της πανδημίας, η Ιταλία κ.ά.), τότε αυξάνεται ο βαθμός της ευπάθειάς τους. Η απρόσκοπτη λειτουργία των αλυσίδων εφοδιασμού και η ανάθεση εργασιών σε εξωτερικούς συνεργάτες (outsourcing) είναι κρίσιμες παράμετροι για την αποδοτικότητά τους. Τους επόμενους μήνες, μπορεί να είναι δύσκολο για πολλές ΜμΕ να “ξαναχτίσουν” τη σύνδεση με τις προηγούμενες αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς το κόστος σύναψης νέων συμφωνιών μπορεί να είναι υψηλότερο.

Δεύτερον, η απώλεια εισοδήματος ενός ποσοστού των απασχολούμενων, οι αυστηροί κανόνες “κοινωνικής αποστασιοποίησης” και η υψηλή αβεβαιότητα είχαν αρνητική επίδραση στην καταναλωτική δαπάνη και κατ’επέκταση στη ζήτηση αγαθών και υπηρεσιών, σχεδόν για όλο το φάσμα των επιχειρήσεων. Ωστόσο, για τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, το πλήγμα ήταν μεγαλύτερο επειδή είναι πιο ευάλωτες, λόγω μικρού μεγέθους. Επιπρόσθετα, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η Ελληνική Οικονομία εξαρτάται από κλάδους, όπως ο τουρισμός, στους οποίους η συντριπτική πλειονότητα είναι ΜμΕ, μπορεί να αναλογισθεί κανείς την έκταση της εν δυνάμει ζημίας.

Τρίτον, οι ΜμΕ παρουσιάζουν συχνά χαμηλότερη ανθεκτικότητα και ευελιξία στην αντιμετώπιση της απότομης αύξησης του κόστους που συνεπάγονται τέτοιου είδους διαταραχές. Για παράδειγμα, το κόστος των απαιτούμενων, διαδικαστικών αλλαγών, όπως η μετάβαση στην τηλεργασία, μπορεί να είναι σχετικά υψηλότερο για τις ΜμΕ, δεδομένου του μικρότερου μεγέθους τους, αλλά και λόγω του χαμηλού βαθμού ψηφιοποίησής τους και υιοθέτησης νέων τεχνολογιών. Ακόμη και τα οφέλη από την υιοθέτησή τους είναι μικρότερα, αφού δεν μπορεί να γίνει πλήρης αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας που αυτές συνεπάγονται. Επιπλέον, στις περιπτώσεις που η παραγωγή μειωθεί κατακόρυφα, όπως στο lockdown, το κόστος της υποαπασχόλησης της εργασίας και του κεφαλαίου είναι αναλογικά μεγαλύτερο για τις ΜμΕ συγκριτικά με τις μεγάλες εταιρείες, λόγω μικρών οικονομιών κλίμακας. Προς αυτή την κατεύθυνση, είναι σημαντικά τα μέτρα στήριξης των ΜμΕ για την απρόσκοπτη υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών και την ενίσχυση της απασχόλησης (ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ, SURE).

Τέλος, η απότομη και έντονη πτώση της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών και επομένως των εσόδων για τις ΜμΕ επηρέασε δυσμενώς τη λειτουργία τους, προκαλώντας σοβαρή έλλειψη ρευστότητας. Το πρόβλημα της ρευστότητας επιδεινώνεται περαιτέρω από τη μεγαλύτερη δυσκολία κάλυψης των πιστωτικών κριτηρίων, σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και από τις περιορισμένες, συγκριτικά, εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης (π.χ. άντληση κεφαλαίων από τις χρηματαγορές).

Συνεκτιμώντας τις ανωτέρω παραμέτρους και δεδομένου ότι ο χρονικός ορίζοντας επιβίωσης των ΜμΕ μετά το αρχικό shock είναι μικρότερος σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης από το τραπεζικό σύστημα, καθώς και φορολογικών κινήτρων και άλλων μέτρων από το Κράτος οφείλουν να λάβουν τη μορφή του “επείγοντος”, προκειμένου οι ΜμΕ να διατηρηθούν σε λειτουργία.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Συμβολές των Κλάδων στη Μεταβολή της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η Κυβέρνηση, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εκτός από την προαναφερθείσα επιδότηση της απασχόλησης), θα στηρίξει τις ΜμΕ με νέα χρηματοδοτικά εργαλεία και φορολογικά κίνητρα, ώστε να καταστούν βιώσιμες και να αναπτυχθούν (Βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων 22.5.2020](#)). Συγκεκριμένα, το συνολικό πακέτο στήριξης της οικονομίας που έχει ανακοινώσει η Ελληνική Κυβέρνηση περιλαμβάνει την παροχή εγγυήσεων από την Ελληνική Τράπεζα Επενδύσεων ύψους Ευρώ 2 δισ., για τη χρηματοδότηση κεφαλαίων κίνησης και την επιδότηση τόκων υφιστάμενων ενήμερων επιχειρηματικών δανείων συνολικού ύψους Ευρώ 0,8 δισ., ενώ, σε συνεργασία με τις τράπεζες, προβλέπεται η αναβολή πληρωμής των χρεολυσίων των ενήμερων δανείων μέχρι τον Σεπτέμβριο. Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή μία νέα ψηφιακή πλατφόρμα με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη στήριξη των ΜμΕ (www.digitalsolidarity.gov.gr), στην οποία παρέχονται δωρεάν ψηφιακά εργαλεία και υπηρεσίες, για θέματα μάρκετινγκ, συνδεσιμότητας (π.χ. δημιουργία διαφημιστικού λογαριασμού, τεχνική υποστήριξη για εξ αποστάσεως εργασία, παροχή λογισμικού κ.λπ.), κ.ά.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) έχει συστήσει ένα πανευρωπαϊκό ταμείο εγγυοδοσίας, με σκοπό τη χρηματοδοτική μόχλευση έως και Ευρώ 200 δισ. προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ο όμιλος της ΕΤΕπ αναμένεται να αυξήσει την παρεχόμενη χρηματοδότηση προς τις ΜμΕ, στο πλαίσιο των ήδη υπαρχόντων προγραμμάτων στήριξης. Τέλος η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα αναμένεται να στηριχθεί και από το νέο ΕΣΠΑ (2021-2027), το οποίο προβλέπεται να τεθεί σε εφαρμογή από τις αρχές του επόμενου έτους.

Μικρομεσαία Επιχειρηματικότητα: Συμβολή στην εξέλιξη του λιανικού εμπορίου, της βιομηχανικής παραγωγής και της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας

Ο ιδιαίτερος ρόλος της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας συνιστά ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας. Ενδεικτικό της βαρύτητας των ΜμΕ στην ελληνική οικονομία είναι το υψηλό ποσοστό τους, καθώς, όπως αναφέρει σχετική έκθεση του ΟΟΣΑ (“Financing SMEs and Entrepreneurs 2020”, Απρίλιος 2020), αποτελούν το 99,9% των ελληνικών επιχειρήσεων. Η πλειονότητα αυτών, μάλιστα, είναι “πολύ μικρές” επιχειρήσεις (micro-enterprises) που απασχολούν λιγότερο από 10 άτομα προσωπικό. Κατά μέσο όρο, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, οι “πολύ μικρές” επιχειρήσεις στην Ελλάδα συνεισφέρουν περισσότερο στην απασχόληση και στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), συγκριτικά με οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Μεταξύ των κλάδων στους οποίους κατά βάση δραστηριοποιούνται μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η μεταποίηση, ο τουρισμός και το λιανικό εμπόριο. Σχεδόν το 100% των επιχειρήσεων στους εν λόγω κλάδους είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενώ το 92% των επιχειρήσεων της μεταποίησης, το 96% των υπηρεσιών παροχής καταλύματος και το 98% του λιανικού εμπορίου είναι “πολύ μικρές” επιχειρήσεις (στοιχεία Eurostat, 2017).

Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Economic Forecast, Spring 2020), ο αντίκτυπος της πανδημικής κρίσης το 2020 στην Ελλάδα αναμένεται να είναι μεγάλος (ΑΕΠ: -9,7%, σε ετήσια βάση), αφενός λόγω της σημαντικής συμβολής του κλάδου του τουρισμού στο Ακαθάριστο

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Η επίπτωση των περιοριστικών μέτρων επί του όγκου λιανικών πωλήσεων ανά κατηγορία, Μάρτιος 2020 (% ετήσιες μεταβολές)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

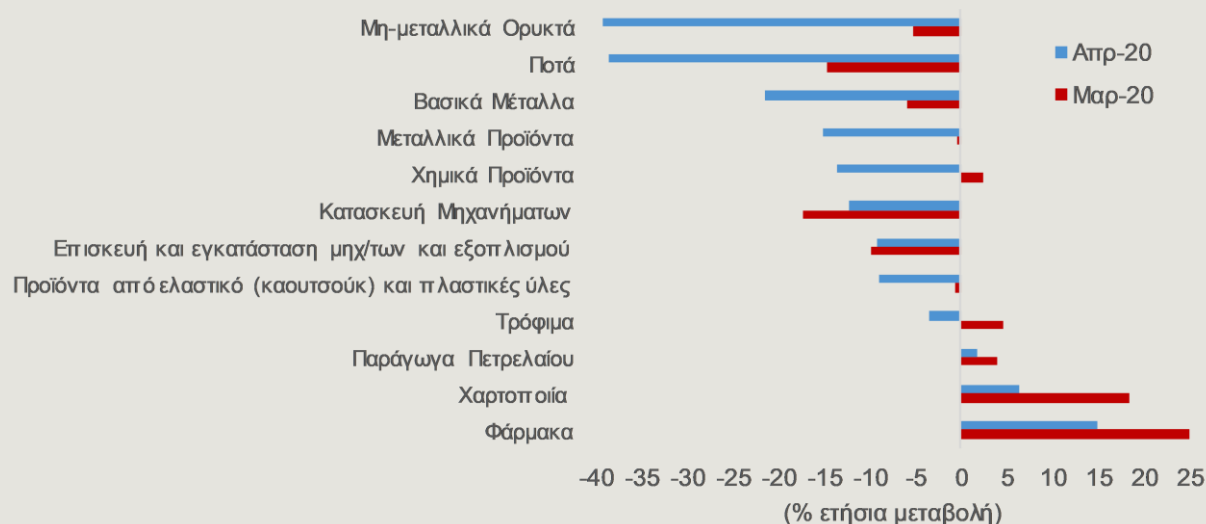
Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας και αφετέρου λόγω του υψηλού μεριδίου των “πολύ μικρών” επιχειρήσεων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στην τρέχουσα συγκυρία, όπως αναλύθηκε ανωτέρω. Στο σημείο αυτό, αξίζει να εξετάσουμε την απόδοση των επιμέρους κλάδων της οικονομίας, το πρώτο τρίμηνο του 2020 και κυρίως αυτών στους οποίους δραστηριοποιούνται ΜμΕ, βασιζόμενοι στα στοιχεία της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας, αλλά και ορισμένων βραχυπρόθεσμων δεικτών.

Η αρνητική ετήσια μεταβολή της ΑΠΑ, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020 (Γράφημα 2), προήλθε πρωτίστως από τη μείωση της προστιθέμενης αξίας του τομέα των υπηρεσιών, ο οποίος συμμετέχει κατά 80% στη διαμόρφωσή της. Οριακά αρνητική ήταν και η επίδραση του πρωτογενούς τομέα στη μεταβολή της ΑΠΑ το πρώτο τρίμηνο του έτους, ενώ αντίθετα, η συμβολή του δευτερογενούς τομέα ήταν θετική.

Συγκεκριμένα, η κατηγορία «γεωργία-δασοκομία-αλιεία» σημείωσε πτώση της τάξης του 4,6%, σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2019, συμβάλλοντας αρνητικά στη διαμόρφωση της ΑΠΑ, κατά 0,2 της εκατοστιαίας μονάδας. Επιπλέον, η συνολική συμβολή του τριτογενούς τομέα διαμορφώθηκε σε -1,6 ποσοστιαία μονάδα, καθώς η προστιθέμενη αξία του κλάδου «εμπόριο-παροχή καταλύματος-εστίαση-μεταφορές» συρρικνώθηκε κατά 5,4%, σε ετήσια βάση, ενώ οι λοιπές υπηρεσίες, κατέγραψαν ετήσια πτώση 0,7%. Σημειώνεται ότι ο κλάδος “εμπόριο-τουρισμός-μεταφορές” βρισκόταν σε ανοδική τροχιά την τριετία 2017-2019, συνεισφέροντας σε σημαντικό βαθμό στην αύξηση της ΑΠΑ. Το πρώτο τρίμηνο του 2020, ωστόσο, λόγω των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν στις μετακινήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19, ο κλάδος κατέγραψε πτώση.

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις (συμπ. της κρουαζιέρας) μειώθηκαν κατά 17,1%, σε ετήσια βάση, ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταφορών περιορίστηκε, αντίστοιχα, κατά 18,9%. Επιπλέον, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 3, ο γενικός δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων τον Μάρτιο - στο τελευταίο δεκαήμερο του οποίου, επιβλήθηκαν τα περιοριστικά μέτρα στις μετακινήσεις των πολιτών, ενώ ανεστάλη προσωρινά και η λειτουργία της πλειονότητας των «φυσικών» καταστημάτων λιανικού εμπορίου - σημείωσε πτώση κατά 3,1%, σε ετήσια βάση. Σημαντική επίπτωση είχε η πτώση των πωλήσεων καυσίμων και λιπαντικών (-11,5%, σε ετήσια βάση), λόγω του περιορισμού των μετακινήσεων, καθώς η πτώση του γενικού δείκτη όγκου λιανικών πωλήσεων, εξαιρουμένης αυτής της κατηγορίας προϊόντων, ήταν συγκριτικά περιορισμένη (-0,6%, σε ετήσια βάση). Από τις επιμέρους συνιστώσες του δείκτη, αύξηση σημείωσαν οι πωλήσεις σε μεγάλα καταστήματα τροφίμων (+20,5%) και φαρμακευτικά-καλλυντικά προϊόντα (+13,8%), ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες σημείωσαν πτώση. Οι μεγαλύτερες μειώσεις του όγκου λιανικών πωλήσεων, τον Μάρτιο, παρατηρήθηκαν στα πολυκαταστήματα (-25,3%) και στα είδη ένδυσης-υπόδησης (-49,8%). Σε ό,τι αφορά τις πωλήσεις εκτός καταστημάτων, οι οποίες περιλαμβάνουν και τις πωλήσεις μέσω διαδικτύου, αυτές μειώθηκαν κατά 8,7% τον Μάρτιο, σε ετήσια βάση (στοιχεία κύκλου εργασιών).

Η θετική συμβολή του δευτερογενούς τομέα στη μεταβολή της ΑΠΑ προήλθε εξ ολοκλήρου από τον κλάδο των κατασκευών (+0,6 της εκατοστιαίας μονάδας), ο οποίος κατέγραψε ετήσια αύξηση της τάξης του 15,2%. Αντίθετα, η προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας σημείωσε πτώση κατά 1,4%, με την αρνητική συμβολή της στη μεταβολή της ΑΠΑ να διαμορφώνεται σε -0,2 της εκατοστιαίας μονάδας. Η μεταποιητική παραγωγή, η

ΓΡΑΦΗΜΑ 4
Η εξέλιξη της μεταποιητικής παραγωγής ανά κατηγορία, Μάρτιος - Απρίλιος 2020 (% ετήσιες μεταβολές)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

οποία αποτελεί πάνω από το 70% της βιομηχανικής παραγωγής στη χώρα μας και ακολουθεί σταθερά ανοδική πορεία από το 2014, συνέχισε να αυξάνεται το πρώτο τρίμηνο του 2020, σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 (+1,5%), ενώ, από τους λοιπούς τομείς της βιομηχανίας, σημαντική πτώση σημείωσε η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (-10,7%).

Η αυξημένη παραγωγή των περισσότερων μεταποιητικών κλάδων, τα τελευταία έτη, συνδέεται με την ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους, από το 2010 και ιδιαίτερα την τελευταία πενταετία, οπότε καταγράφεται σημαντική άνοδος της εξαγωγικής τους επίδοσης. Τον Απρίλιο, ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τόσο η μεταποιητική παραγωγή, όσο και οι εξαγωγές αγαθών συρρικνώθηκαν σημαντικά (-11,3% και -30,6% αντίστοιχα, σε ετήσια βάση). Μεγάλη επίπτωση στην πτώση των συνολικών εξαγωγών είχαν τα καύσιμα, καθώς οι εξαγωγές αγαθών εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών μειώθηκαν ηπιότερα, κατά 10,5%. Αξίζει να σημειωθεί ότι, καθ' όλη τη διάρκεια του εν λόγω μήνα, ίσχυαν τα περιοριστικά μέτρα στις μετακινήσεις των πολιτών στην πλειονότητα των χωρών της ΕΕ-27 που είναι ο κύριος εμπορικός εταίρος της Ελλάδας.

Στο Γράφημα 4, απεικονίζονται οι ετήσιες μεταβολές των σημαντικότερων κλάδων της μεταποίησης (σύμφωνα με τη στάθμισή τους), για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο. Τη μεγαλύτερη πτώση, σε ετήσια βάση, σημείωσε τον Απρίλιο η παραγωγή μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων (-39,1%), η ποτοποιία (-38,5%) και η παραγωγή βασικών μετάλλων (-21,5%) ενώ αύξηση σημείωσε η παραγωγή φαρμάκων (+15%), η χαρτοποιία (+6,3%) και τα παράγωγα πετρελαίου (+1,7%).

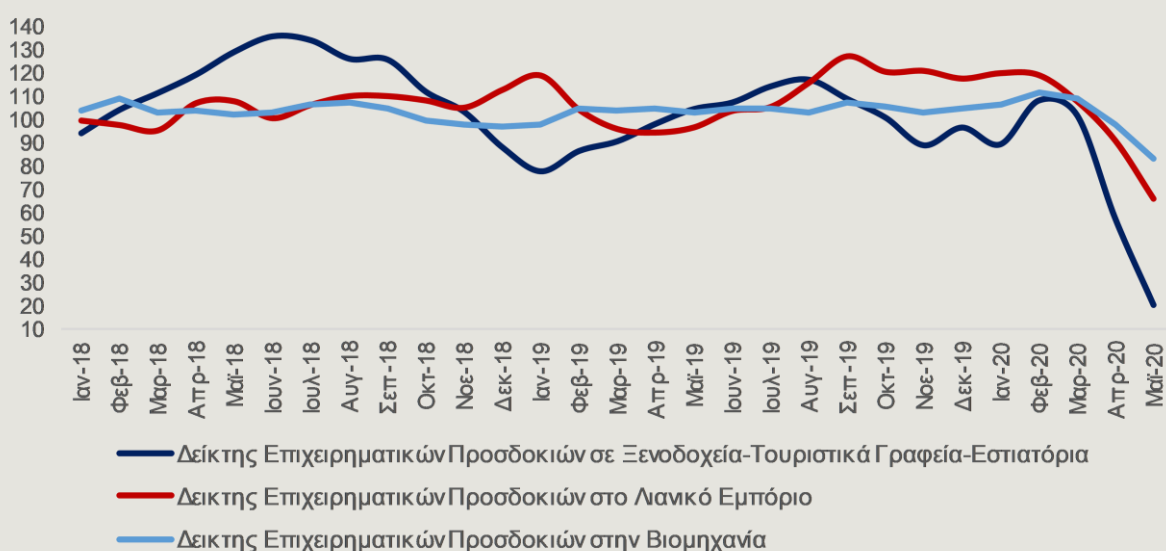
Πως πιστεύουν οι επιχειρηματίες των ΜμΕ ότι τους επηρέασε η πανδημική κρίση και πως αξιοποίησαν τα μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεών της

Ενδεικτική είναι η έρευνα που πραγματοποίησε η Endeavor Greece, στις 25-27 Μαΐου 2020, σε 100 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, από 15 διαφορετικούς κλάδους, η οποία αποτυπώνει την επίδραση της πανδημίας στην ανάπτυξη, στο στρατηγικό σχεδιασμό και στις λειτουργίες των συγκεκριμένων ΜμΕ, κατά το διάστημα 15 Μαρτίου-15 Μαΐου. Σύμφωνα με την έρευνα, το 57% των επιχειρήσεων σημείωσε μείωση των ετήσιων εσόδων τους, με το 17% αυτών να έχει καταγράψει πτώση άνω του 60%. Έξι στις δέκα επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας, με ταμειακά διαθέσιμα που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν να λειτουργούν για διάστημα μικρότερο των έξι μηνών, ενώ τρεις στις δέκα δήλωσαν μηδενικά ταμειακά διαθέσιμα. Ως εκ τούτου, το 55% έχει προχωρήσει σε μέτρα διεύρυνσης της χρηματοδότησης, ενώ μόνο το 15% έχει εξασφαλισμένη ρευστότητα, για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

Πάνω από τις μισές εταιρείες του δείγματος έθεσαν μέρος ή το σύνολο του προσωπικού τους σε αναστολή. Μέχρι στιγμής, μόνο το 10% των επιχειρήσεων έχει προχωρήσει σε απολύσεις και περικοπές μισθών, ποσοστό που όμως αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, καθώς το 30% των επιχειρηματιών δήλωσε ότι προτίθεται να προχωρήσει σε μειώσεις μισθών και προσωπικού έως και 20%, μέχρι το τέλος του 2020. Από

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Οι προσδοκίες των επιχειρηματιών στη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο και τον τουρισμό

Πηγή: IOBE

την έρευνα προκύπτει, επίσης, ότι άνω του 60% των εν λόγω επιχειρήσεων σκοπεύουν να συνεχίσουν ή να ξεκινήσουν να προσφέρουν τη δυνατότητα της τηλεργασίας και μετά το πέρας της κρίσης.

Επιπλέον, το 35% των ερωτηθέντων έλαβε την έκπτωση του 40% στο ενοίκιο της επιχείρησής του, ενώ το 46% προχώρησε σε αναστολή πληρωμής των φορολογικών υποχρεώσεων. Τέλος, όσον αφορά στο διάστημα που θα χρειαστεί ο κλάδος τους να ανακάμψει, το 27% πιστεύει πως θα επανέλθει στα επίπεδα του 2019 στο τέλος του 2020, το 46% εκτιμά ότι κάτι τέτοιο θα γίνει μέσα στο 2021, ενώ το 17% δεν αναμένει επιστροφή στην κανονικότητα πριν από το 2022.

Ο προβληματισμός των επιχειρηματιών των ΜμΕ αντανακλάται και στους δείκτες προσδοκιών (Γράφημα 5). Όπως παρατηρείται στο γράφημα, οι προσδοκίες των επιχειρηματιών στη βιομηχανία - άνω του 70% της οποίας αποτελεί η μεταποίηση - στο λιανικό εμπόριο και στον τουρισμό, βρίσκονται σε καθοδική πορεία, από τον Μάρτιο. Συγκεκριμένα, τον Μάιο, οι δείκτες της βιομηχανίας και του λιανικού εμπορίου σημείωσαν αξιοσημείωτη μηνιαία πτώση, κατά 14,8 και 24,8 μονάδες, αντίστοιχα, σημειώνοντας τις χαμηλότερες επιδόσεις τους από τον Αύγουστο 2015. Οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν σε αυτή τη μείωση ήταν, στη βιομηχανία, η επιδείνωση των εκτιμήσεων για το επίπεδο των παραγγελιών, ενώ, στο λιανικό εμπόριο, οι χαμηλότερες εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, καθώς και για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους. Ραγδαία ήταν και η πτώση που σημείωσε ο δείκτης προσδοκιών σε "ξενοδοχεία-τουριστικά γραφεία-εστιατόρια", τον Μάιο, κατά 37,1 μονάδες, σε μηνιαία βάση, ο οποίος προσέγγισε το χαμηλό επίπεδο που είχε καταγραφεί τον Δεκέμβριο 2012. Σημαντικά εξασθένησαν, σε σύγκριση με τον Απρίλιο, τόσο οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση, όσο και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση.

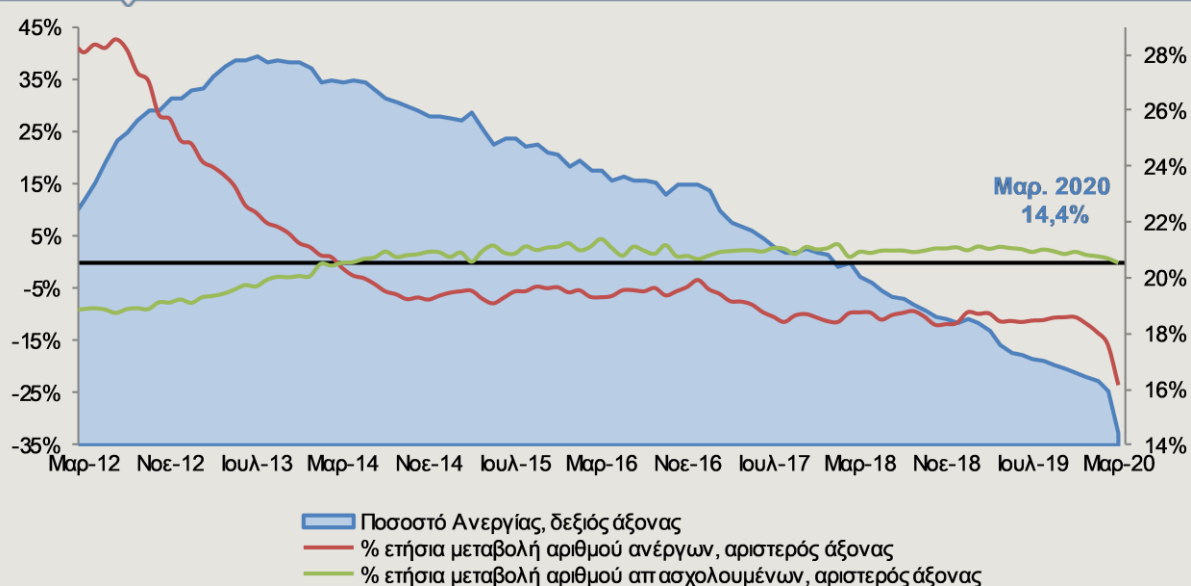
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Αγορά Εργασίας

Με βάση τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο αριθμός των απασχολούμενων τον Μάρτιο 2020 μειώθηκε κατά 0,3% ή 13 χιλ. άτομα, σε ετήσια βάση, ενώ ο αριθμός των ανέργων διαμορφώθηκε στις 653,7 χιλ. και ήταν μειωμένος κατά 23,7%, σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (Γράφημα 6). Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις διευκρινίσεις του Δελτίου Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ, οι εργαζόμενοι που τέθηκαν σε αναστολή σύμβασης εργασίας εξακολουθούν να θεωρούνται απασχολούμενοι, αν η διάρκεια της αναστολής είναι μικρότερη από 3 μήνες ή αν λαμβάνουν περισσότερο από το 50% των αποδοχών τους. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τη σημαντική μείωση των ανέργων, αυτή κατευθύνθηκε προς τους οικονομικά μη ενεργούς, καθώς, λόγω της πανδημίας COVID-19, αρκετά άτομα που αναζητούσαν εργασία δήλωσαν ότι δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να εργαστούν.

Ως εκ τούτου, το ποσοστό της ανεργίας υποχώρησε κατά 3,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2019 (18,1%), σε 14,4% (Γράφημα 6). Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε, για έβδομο διαδοχικό μήνα, κάτω από το επίπεδο των 17 ποσοστιαίων μονάδων. Σε μηνιαία βάση, το ποσοστό της ανεργίας παρουσίασε μείωση κατά 1,5 π.μ., σε σύγκριση με το αναθεωρημένο προς τα κάτω ποσοστό του Φεβρουαρίου 2020 (15,9%).

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας, ως προς την ηλικία, το φύλο και τη γεωγραφική διάρθρωση, αυτά έχουν ως ακολούθως: Η ανεργία μειώθηκε, τον Μάρτιο, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους (Πίνακας 1). Η μεγαλύτερη μείωση, ίση με 5,3 εκατοστιαίες μονάδες, καταγράφηκε στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών, στην οποία το ποσοστό της ανεργίας διαμορφώθηκε σε 32,4% και ήταν το υψηλότερο σε σχέση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2015, έτος κατά το οποίο η ανεργία στη χώρα βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο, η μεγαλύτερη πτώση της σημειώθηκε και πάλι στην κατηγορία 15-24 ετών και ήταν ίση με 18,8 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ετήσια (%) Μεταβολή του Αριθμού των Απασχολουμένων, των Ανέργων και Ποσοστό Ανεργίας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ενώ τα ποσοστά της ανεργίας ανδρών και γυναικών βαίνουν μειούμενα, η ανεργία μεταξύ των γυναικών εξακολουθεί να υπερβαίνει κατά πολύ την αντίστοιχη των ανδρών. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών διαμορφώθηκε στο 16,8%, έναντι 12,6% των ανδρών.

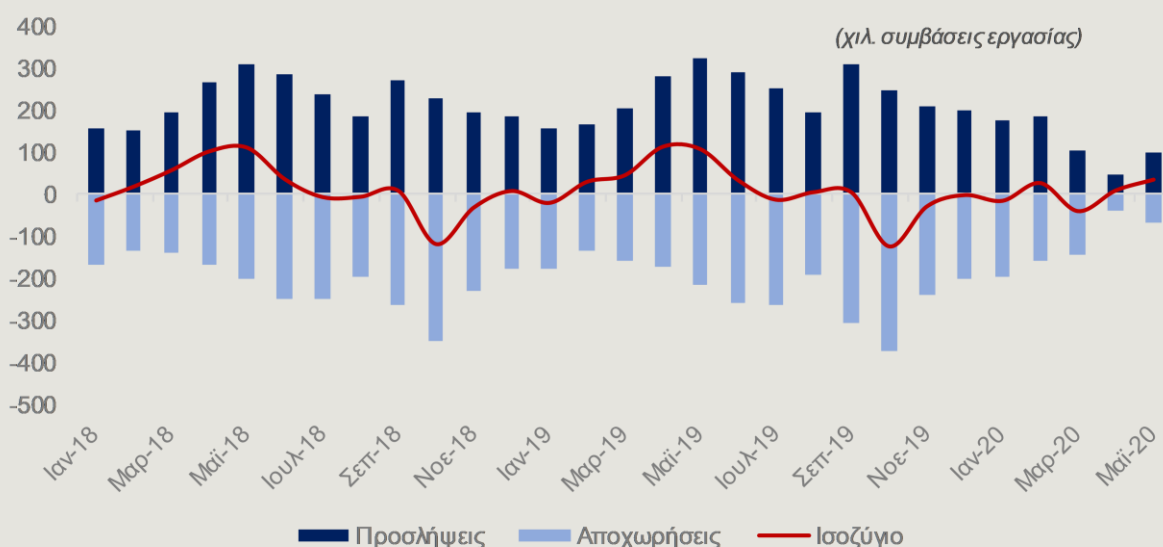
Αναφορικά με τη γεωγραφική διάρθρωση κατά αποκεντρωμένη διοίκηση, τα Νησιά του Αιγαίου εμφάνισαν το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας (9,4%), ενώ η Μακεδονία-Θράκη το υψηλότερο (18,5%). Στις υπόλοιπες αποκεντρωμένες διοικήσεις, τα ποσοστά της ανεργίας διαμορφώθηκαν ως εξής: Αττική 13,9%, Θεσσαλία-Στερεά Ελλάδα 16,4%, Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα και Νησιά Ιονίου 14% και Κρήτη 12%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Ποσοστό Ανεργίας ανά Ηλικιακή Ομάδα και Φύλο, Μάρτιος 2015 - 2020

Ηλικιακές Ομάδες	2015	2016	2017	2018	2019	2020
15-24	51,2	49,1	44,4	41,3	37,7	32,4
25-34	33,7	30,2	28,9	24,6	24,1	19,8
35-44	22,7	20,1	19,0	18,4	16,1	14,1
45-54	20,3	19,6	17,3	16,7	14,6	12,0
55-64	18,5	20,1	17,8	15,0	13,9	11,7
Φύλο						
Άρρενες	23,0	20,0	18,5	16,4	14,4	12,6
Θήλειες	29,5	28,5	26,5	24,7	22,6	16,8
Σύνολο	25,9	23,8	22,0	20,0	18,1	14,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το πληροφοριακό σύστημα Εργάνη (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), κατά το μήνα Μάιο 2020 καταγράφηκε αύξηση της μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, καθώς σημειώθηκε θετικό ισοζύγιο προσλήψεων - αποχωρήσεων, κατά 32.975 θέσεις εργασίας (Γράφημα 7). Ωστόσο, από τη σύγκριση των στοιχείων του Μαΐου 2020 με τον αντίστοιχο μήνα του 2019, προκύπτει ότι φέτος δημιουργήθηκαν 72.309 λιγότερες θέσεις εργασίας (ισοζύγιο Μαΐου 2019: 105.284 θέσεις εργασίας). Αυτή η εξέλιξη αποδίδεται στις λιγότερες εποχικές προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο 2020 έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2019, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Συνολικά το διάστημα Ιανουαρίου-Μαΐου 2020, το ισοζύγιο ροών απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στις 5.826 θέσεις εργασίας που αποτελεί τη χαμηλότερη επίδοση πρώτου πενταμήνου από το 2001, σύμφωνα με τη διαθεσιμότητα των στοιχείων.

Εξέλιξη Ισοζυγίου Ροών Μισθωτής Απασχόλησης (Προσλήψεις-Αποχωρήσεις), στον Ιδιωτικό Τομέα

Πηγή:
Υπουργείο
Εργασίας και
Κοινωνικών
Υποθέσεων

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) και Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ)

Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, τον Μάιο, ήταν μειωμένος κατά 1,1%, σε σύγκριση με τον Μάιο 2019, ενώ σημείωσε πτώση και σε σχέση με τον Απρίλιο, κατά 0,8%. Συγκεκριμένα, τον Μάιο, αρνητική μεταβολή, σε ετήσια βάση, παρουσίασαν οι εξής κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών (Γράφημα 8):

- «Μεταφορές», κατά 7%, λόγω, κυρίως, της πτώσης των τιμών στα καύσιμα και λιπαντικά, η οποία αντισταθμίστηκε, εν μέρει, από την αύξηση των τιμών των καινούριων αυτοκινήτων και των αεροπορικών εισιτηρίων.
- «Στέγαση», κατά 3,9%, λόγω, κυρίως, της μείωσης των τιμών στο πετρέλαιο θέρμανσης και στο φυσικό αέριο. Αντίθετα, αύξηση σημείωσαν οι τιμές στον ηλεκτρισμό.
- «Επικοινωνίες», κατά 2,2%, λόγω, πρωτίστως, της μείωσης των τιμών στις τηλεφωνικές υπηρεσίες.
- «Αναψυχή-Πολιτιστικές δραστηριότητες», κατά 0,9%, λόγω των μειωμένων τιμών σε οπτικοακουστικό εξοπλισμό, υπολογιστές-επισκευές και πολιτιστικές δραστηριότητες.
- «Διαρκή αγαθά-Είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες», κατά 0,8%, λόγω της μείωσης των τιμών στα υφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης, στις οικιακές συσκευές και επισκευές, καθώς και σε είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού.
- «Άλλα αγαθά και υπηρεσίες», κατά 0,8%, λόγω, κυρίως, της μείωσης σε λοιπά είδη ατομικής φροντίδας, η οποία αντισταθμίστηκε, εν μέρει, από την αύξηση των τιμών στα ασφάλιστρα οχημάτων.

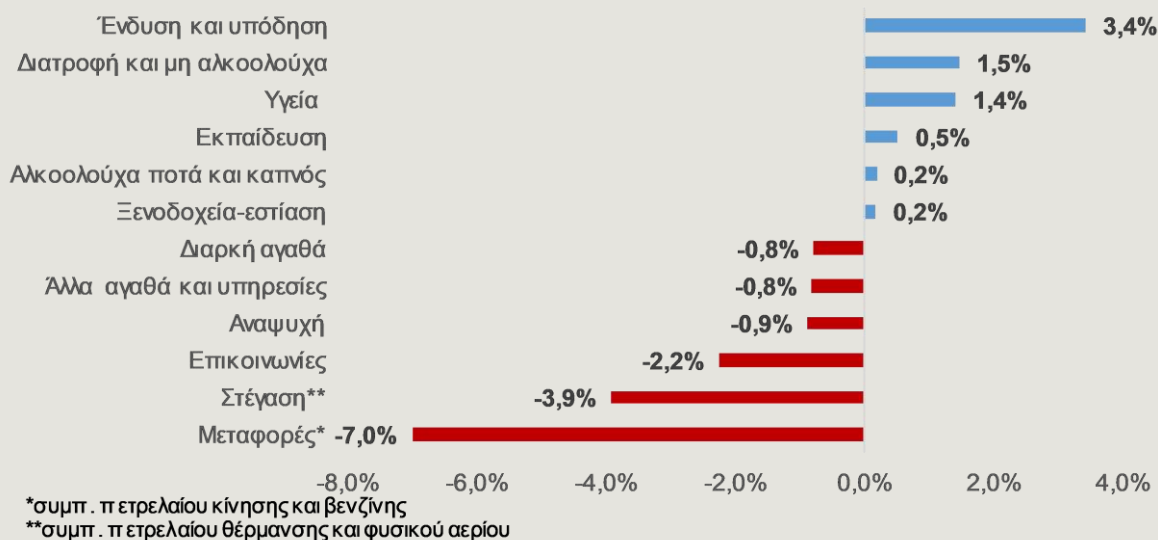
Η αποπληθωριστική επίδραση της μεταβολής των τιμών των ανωτέρω κατηγοριών στο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν περίπου 1,8 ποσοστιαία μονάδα.

Αντίθετα, θετική μεταβολή τιμών, σε ετήσια βάση, σημείωσαν οι εξής ομάδες αγαθών και υπηρεσιών (Γράφημα 8):

- «Ένδυση και Υπόδηση», κατά 3,4%.
- «Διατροφή και Μη Αλκοολούχα Ποτά», κατά 1,5%, λόγω, κυρίως, της αύξησης των τιμών σε κρέας, αλλαντικά, γαλακτοκομικά προϊόντα, ρύζι, ζυμαρικά, νωπά φρούτα και λαχανικά. Μέρος της αύξησης αντισταθμίστηκε από τη μείωση των τιμών σε ψωμί, προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής, ψάρια, πατάτες, ελαιόλαδο, καφέ-κακάο-τσάι, χυμούς φρούτων και λοιπά τρόφιμα.
- «Υγεία», κατά 1,4%, προερχόμενη, κυρίως, από τις αυξημένες τιμές στα φαρμακευτικά προϊόντα.
- «Εκπαίδευση», κατά 0,5%, λόγω, πρωτίστως, της αύξησης των τιμών στα διδάκτρα προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- «Ξενοδοχεία-Καφέ-Εστιατόρια» και «Αλκοολούχα ποτά και καπνός», κατά 0,2% σε κάθε κατηγορία, λόγω της ανόδου των τιμών σε χώρους εστίασης και αλκοολούχα ποτά (μη σερβιριζόμενα), αντίστοιχα.

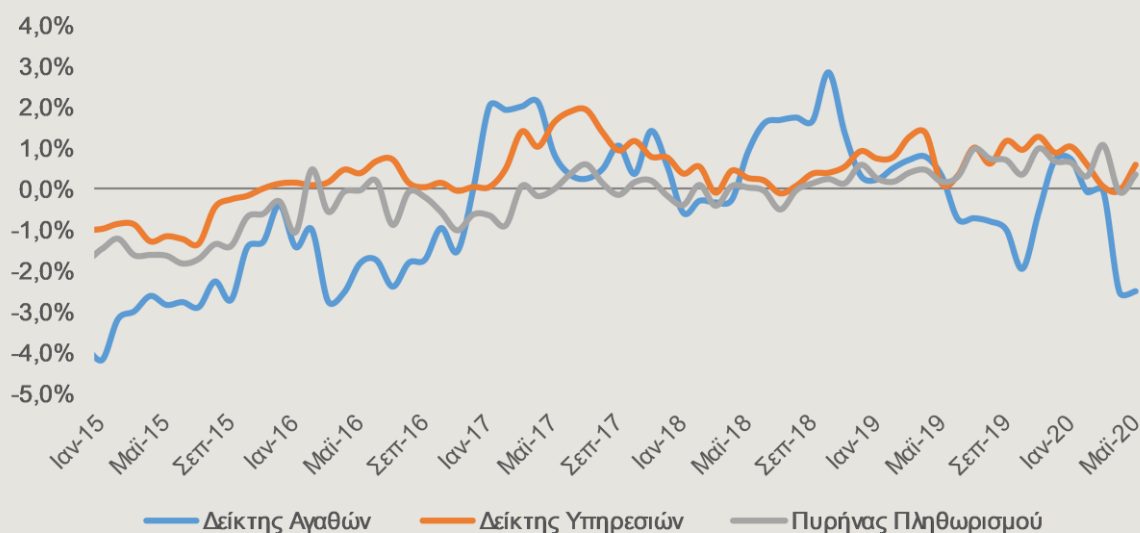
Η θετική συμβολή των τιμών των ανωτέρω κατηγοριών προϊόντων στον πληθωρισμό, τον Μάιο, ήταν περίπου 0,7 της ποσοστιαίας μονάδας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8
Ετήσιες Μεταβολές Ομάδων Αγαθών και Υπηρεσιών Εθνικός ΔΤΚ, Μάιος 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Όσον αφορά στις δύο βασικές κατηγορίες που συνθέτουν το δείκτη τιμών καταναλωτή, ήτοι το δείκτη αγαθών και το δείκτη υπηρεσιών, σημειώνεται ότι οι τιμές των αγαθών κατέγραψαν πτώση, τον Μάιο, κατά 2,5%, σε ετήσια βάση, ενώ οι τιμές των υπηρεσιών σημείωσαν αύξηση, κατά 0,6%. Επιπλέον, ο δομικός πληθωρισμός, δηλαδή ο πληθωρισμός, εξαιρουμένων των καυσίμων, των τροφίμων, των ποτών και του καπνού¹, διαμορφώθηκε τον Μάιο σε +0,4% (Γράφημα 9).

Τέλος, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ)² μειώθηκε κατά 0,7%, σε ετήσια βάση, τον Μάιο, ενώ ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή με Σταθερούς Φόρους (Εν.ΔΤΚ-ΣΦ) παρουσίασε ετήσια άνοδο κατά 0,6%. Σημειώνεται ότι τον Μάιο 2019 πραγματοποιήθηκαν μειώσεις στην έμμεση φορολογία, δηλαδή στην εστίαση, στα επεξεργασμένα είδη διατροφής (ΦΠΑ: 13% από 24%), αλλά και στην ενέργεια, με το συντελεστή φορολογίας στον ηλεκτρισμό και στο φυσικό αέριο να διαμορφώνεται στο 6% από 13%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9
Εξέλιξη Τιμών Αγαθών, Υπηρεσιών και του Πυρήνα Πληθωρισμού (% ετήσιες μεταβολές)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πωλήσεις νέων Επιβατικών Αυτοκινήτων

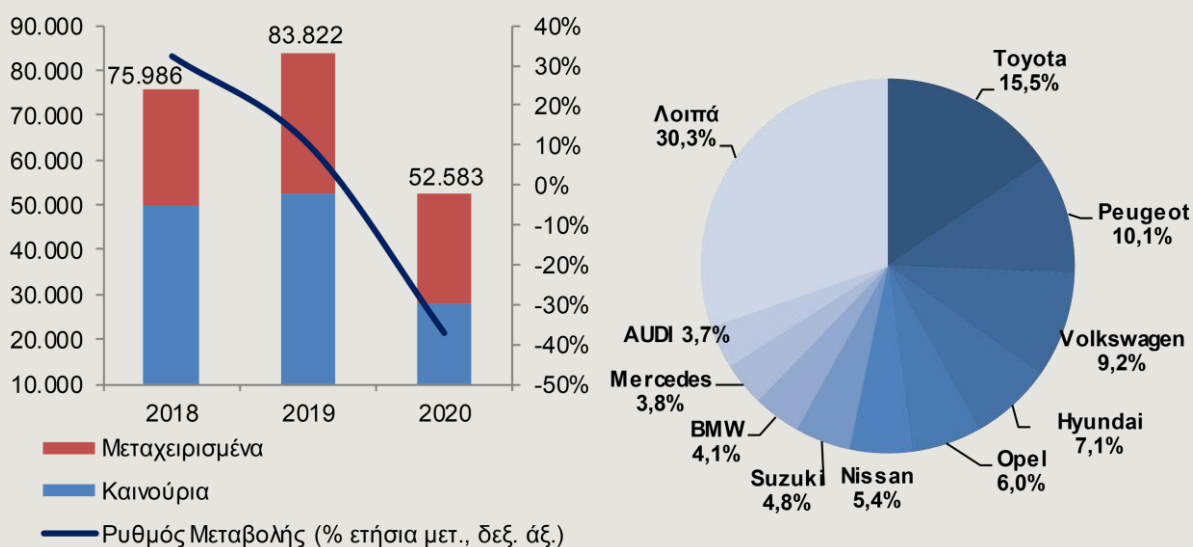
Αναφορικά με τις νέες χορηγούμενες άδειες κυκλοφορίας ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων, αυτές μειώθηκαν σημαντικά κατά 37,3%, σε ετήσια βάση, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου 2020, έναντι ετήσιας αύξησης κατά 10,3%, την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Συγκεκριμένα, κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2020, πωλήθηκαν συνολικά περίπου 52,6 χιλιάδες επιβατικά αυτοκίνητα, εκ των οποίων 28 χιλιάδες ήταν καινούρια και τα υπόλοιπα (24,6 χιλιάδες) ήταν μεταχειρισμένα (Γράφημα 10). Ο ρυθμός μείωσης των πωλήσεων των καινούριων αυτοκινήτων (-46,6%), ωστόσο, ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των μεταχειρισμένων (-21,8%).

Σχετικά με τις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων, ανά εμπορικό σήμα (Γράφημα 11), την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου 2020, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατείχε η Toyota (15,5%) και ακολουθούν η Peugeot (10,1%), η Volkswagen (9,2%), η Hyundai (7,1%), η Opel (6,0%), η Nissan (5,4%) και η Suzuki (4,8%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Χορήγηση Νέων Αδειών Κυκλοφορίας, Ιανουάριος-Μάιος 2020 και Μερίδιο ανά Εμπορικό Σήμα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα στη χώρα αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, κατά 42,0%, με βάση τον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 53,2%, με βάση την επιφάνεια (σε χιλ. τετραγωνικά μέτρα) και κατά 55,6%, με βάση τον όγκο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (σε χιλ. κυβικά μέτρα). Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά 9,8% σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2019, με βάση τον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 40,6%, με βάση την επιφάνεια και κατά 53,8%, με βάση τον όγκο της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (Γράφημα 12).

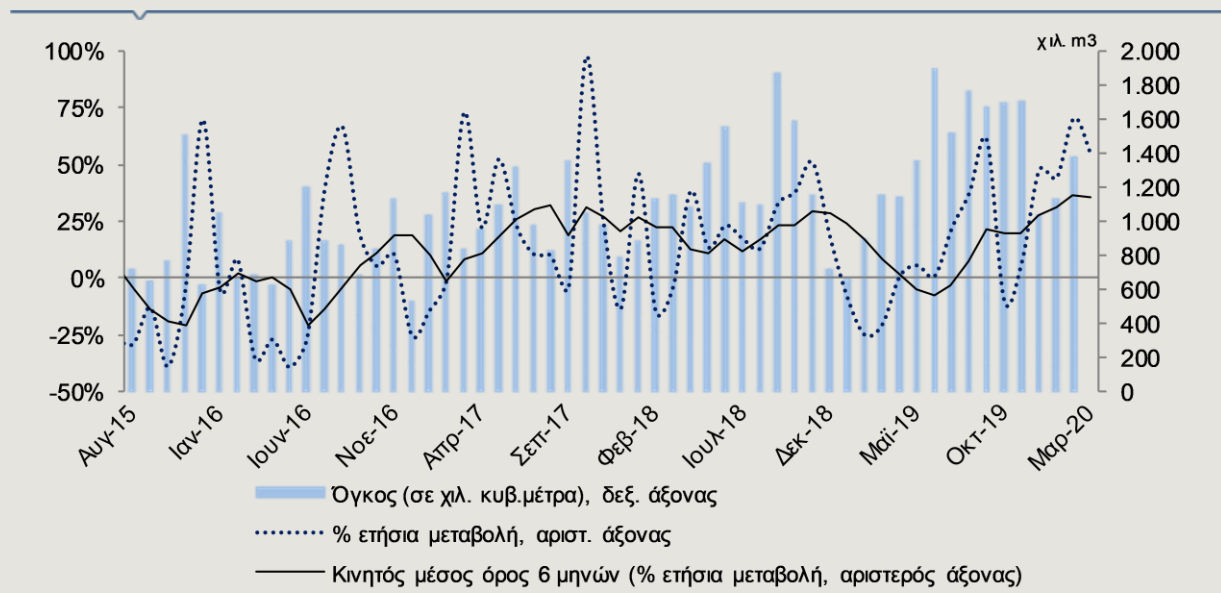
Αναλυτικότερα, το πρώτο τρίμηνο του 2020, εκδόθηκαν 4.268 άδειες οικοδομής, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε 870,5 χιλ. τετραγωνικά μέτρα και σε 3.565,4 χιλ. κυβικά μέτρα. Από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, οι 10 σημείωσαν θετική ετήσια μεταβολή, σε όρους όγκου ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, αύξηση καταγράφηκε στις Περιφέρειες της Ηπείρου (+176,8%), της Θεσσαλίας (+112,2%), των Ιόνιων Νήσων (+88,9%), της Αττικής (+99,4%), της Στερεάς Ελλάδας (+82,9%), της Πελοποννήσου (+44,8%), της Δυτικής Μακεδονίας (-2,9%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+47,4%), της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (+32,0%), της Δυτικής Ελλάδας (+16,7%) και της Κρήτης (+2,9%). Αντίθετα, ετήσια μείωση κατέγραψαν οι Περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας (-2,9%), καθώς και του Νοτίου (-2,4%) και του Βορείου Αιγαίου (-0,3%). Επιπλέον, από τις συνολικές νέες οικοδομικές άδειες, σχεδόν οι μισές (48%) εκδόθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (880), Κεντρικής Μακεδονίας (628) και Νοτίου Αιγαίου (541).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της DG-ECFIN και του IOBE, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις ιδιωτικές κατασκευές σημείωσε βελτίωση τον Μάιο, έπειτα από την αξιοσημείωτη πτώση του Απριλίου (-78,6 μονάδες, σε μηνιαία βάση) και ανήλθε στο επίπεδο των 33,6 μονάδων. Από τις επιμέρους συνιστώσες του δείκτη, οι προβλέψεις για το επίπεδο των προγραμματισμένων εργασιών του κλάδου βελτιώθηκαν οριακά, στις -76

μονάδες, από -77 μονάδες τον Απρίλιο, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση διαμορφώθηκαν στις -63 μονάδες τον Μάιο, από -89 μονάδες τον προηγούμενο μήνα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Όγκος Ιδιωτικής Οικοδομικής Δραστηριότητας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

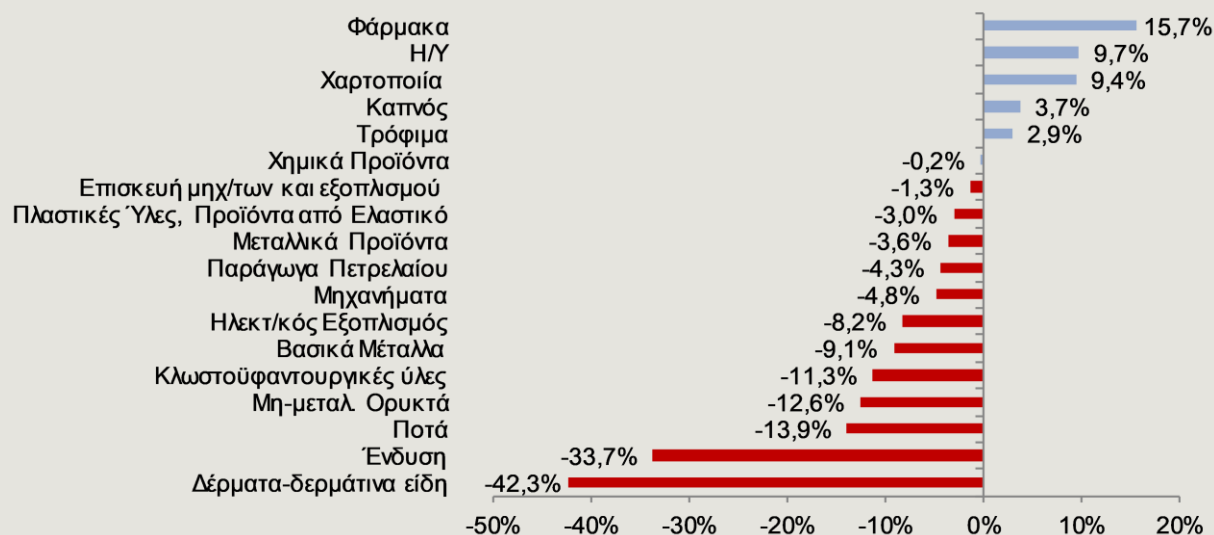
Βιομηχανική Παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2020, ο γενικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 3,4%, σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης κατά 1,7%, το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στη μείωση της παραγωγής που καταγράφηκε στη μεταποίηση (-1,9%), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος (-9,4%) και στα ορυχεία-λατομεία (-0,6%). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής σημειώθηκε στην παροχή νερού (+0,6%).

Αναλυτικότερα στη μεταποίηση, τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2020, οι 17 από τους 24 κλάδους παρουσίασαν αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής της παραγωγής τους. Οι πιο σημαντικοί, με βάση τη στάθμισή τους στο δείκτη της μεταποίησης, που παρουσίασαν αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2020 ήταν οι κλάδοι των δερμάτων και δερμάτινων ειδών (-42,3%), της ένδυσης (-33,7%), της ποτοποιίας (-13,9%), των μη μεταλλικών ορυκτών (-12,6%), των κλωστοϋφαντουργικών ειδών (-11,3%), των βασικών μετάλλων (-9,1%), του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (-8,2%), των μηχανημάτων (-4,8%), των παραγώγων πετρελαίου (-4,3%) και των μεταλλικών προϊόντων (Γράφημα 13). Αντίθετα, αύξηση της παραγωγής τους παρουσίασαν κλάδοι, όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα (+15,7%), οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρονικά και οπτικά προϊόντα (+9,7%), η χαρτοποιία (+9,4%), τα προϊόντα καπνού (+3,7%) και τα τρόφιμα (+2,9%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Ετήσια Μεταβολή του Δείκτη Παραγωγής σε Επιλεγμένες Μεταποιητικές Βιομηχανίες, Ιαν.-Απρ. 2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ευρωζώνη: Η αντίδραση της νομισματικής πολιτικής στην ύφεση

Ανευ προηγουμένου μέτρα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η ταχύτητα εξάπλωσης της νόσου του κορωνοϊού (COVID-19) έχει προκαλέσει μια ακραία παγκόσμια οικονομική διαταραχή, με αποτέλεσμα πολλές οικονομίες ανά τον κόσμο να έχουν εισέλθει σε απότομη ύφεση. Τα μέτρα περιορισμού της πανδημίας που έλαβαν οι εθνικές κυβερνήσεις, προκειμένου να αναστείλουν την εξάπλωση του COVID-19 και να επιτύχουν την ομαλοποίηση της επιδημικής καμπύλης, ελάφρυναν την πίεση στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, ωστόσο, περιόρισαν απότομα την κατανάλωση και τις επενδύσεις. Ως συνέπεια της πανδημίας, η οικονομική δραστηριότητα στη ζώνη του ευρώ έχει αρχίσει να υποχωρεί και αναπόφευκτα έχει υποστεί σημαντική συρρίκνωση. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή (Eurostat), ο ρυθμός μεγέθυνσης στη Ζώνη του Ευρώ ήδη στο πρώτο τρίμηνο του έτους εμφανίστηκε αδύναμος, καθώς κατέγραψε ετήσια μεταβολή -3,1%. Οι επιπτώσεις που προκλήθηκαν εξαιτίας της υποχρεωτικής αναστολής των οικονομικών δραστηριοτήτων έχουν προκαλέσει έντονες πιέσεις στις ταμειακές ροές των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, θέτοντας σε κίνδυνο την επιβίωση των επιχειρήσεων και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Η αντίδραση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) στην αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης του COVID-19 ήταν καιρία έναντι άλλων ευρωπαϊκών θεσμικών φορέων, εξασφαλίζοντας την ομαλή ροή της χρηματοδότησης στη Ζώνη του Ευρώ. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι ο κύριος τρόπος παρέμβασης της ΕΚΤ στην οικονομία είναι μέσω αλλαγών των επιτοκίων αναφοράς της, προκειμένου να επηρεαστούν οι συνθήκες χρηματοδότησης και κατά συνέπεια το κόστος πιστοδότησης. Αν και ο καθορισμός των επιτοκίων αναφοράς αποτελεί ένα συμβατικό εργαλείο επιρροής που χρησιμοποιούν οι Κεντρικές Τράπεζες, στην πανδημία του κορωνοϊού δεν έτυχε εφαρμογής, καθώς, μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-09, τα επιτόκια διαμορφώνονται διεθνώς σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Με το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης που προκλήθηκε από τον COVID-19, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εφάρμοσε μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής, με στόχο να στηρίξει τόσο τις εθνικές οικονομίες των κρατών-μελών της Ζώνης του Ευρώ, όσο και το τραπεζικό σύστημα, μέσω της χρηματοδότησης των εμπορικών τραπεζών με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους. Στις 18 Μαρτίου 2020, η ΕΚΤ, έχοντας να αντιμετωπίσει ένα αβέβαιο περιβάλλον με σημαντικές επιπτώσεις σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, μέσω του Διοικητικού της Συμβουλίου ανακοίνωσε την εφαρμογή ενός έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Program-PEPP) συνολικού ύψους Ευρώ 750 δισ., επιπλέον των Ευρώ 120 δισ. που είχε αποφασίσει στις 12 Μαρτίου. Ωστόσο, το συγκεκριμένο πρόγραμμα ενισχύθηκε περαιτέρω στις 4 Ιουνίου με το επιπρόσθετο ποσό των Ευρώ 600 δισ., με αποτέλεσμα η συνολική βοήθεια να ανέλθει στα Ευρώ 1,35 τρισ., ενώ παράλληλα παρατάθηκε η διάρκειά του, από το τέλος Δεκεμβρίου του 2020 που ήταν αρχικώς σχεδιασμένο, έως, τουλάχιστον, το τέλος Ιουνίου 2021. Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο των δύο προγραμμάτων αντιπροσωπεύει το 12,3% του ΑΕΠ της Ζώνης του Ευρώ. Το πρόγραμμα PEPP έχει προσωρινό χαρακτήρα και θα διαρκέσει έως ότου η ΕΚΤ αξιολογήσει ότι η κρίση του κορωνοϊού έχει τελειώσει, ενώ, σε συνδυασμό με το υφιστάμενο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων (APP), θα μπορέσει να υποστηρίξει ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης για την πραγματική οικονομία, εν μέσω μιας περιόδου αυξημένης αβεβαιότητας. Επισημαίνεται ότι οι αγορές ομολόγων, στο πλαίσιο του προγράμματος APP της ΕΚΤ, θα συνεχιστούν με το ρυθμό των Ευρώ 20 δισ. μηνιαίως, μαζί με τις επιπλέον αγορές Ευρώ 120 δισ. που έχουν αποφασιστεί για το πρόγραμμα αυτό έως το τέλος του 2020.

Η θέσπιση του προγράμματος PEPP έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα στις τράπεζες να ενισχύσουν τη δανειοδότηση προς τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, αλλά και να υποστηρίξει την παραγωγή και την απασχόληση. Στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP, οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος μπορούν να προβούν σε αγορές εμπορεύσιμων χρεογράφων, εταιρικών ομολόγων, καλυμμένων ομολογιών, καθώς και τιτλοποιημένων απαιτήσεων, ενώ τα έσοδα που θα προκύψουν από τις αποπληρωμές των ομολόγων που έχει αγοράσει η ΕΚΤ και λήγουν μπορούν να επενδυθούν ξανά, τουλάχιστον έως το τέλος του 2022. Οι αγορές των προαναφερθέντων τίτλων διενεργούνται στην έκταση που κρίνεται αναγκαία και αναλογικά για την αντιμετώπιση των απειλών τις οποίες εγείρουν οι οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες στις αγορές. Επιπρόσθετα, οι εν λόγω τίτλοι μπορούν να διατεθούν για σκοπούς δανειοδοτικών πράξεων, περιλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς. Ωστόσο, ανάσα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελεί και η δυνατότητα πρόσβασης των τραπεζών σε ρευστότητα με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους μέσω των TLTRO

III (στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης), οι οποίες συγκαταλέγονται στα μη συμβατικά μέτρα νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, που προσφέρουν τη δυνατότητα μακροπρόθεσμων δανείων στις τράπεζες με αντάλλαγμα την αύξηση των χορηγήσεων προς επιχειρήσεις και καταναλωτές στη Ζώνη του Ευρώ. Η εφαρμογή του προγράμματος ΡΕΡΡ από τα μέσα Μαρτίου έχει συμβάλει με ουσιαστικό τρόπο στην αποτροπή μετατροπής της ύφεσης σε χρηματοπιστωτική κρίση.

Τα βασικά πλεονεκτήματα του προγράμματος ΡΕΡΡ

Το πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας έχει τα εξής κύρια πλεονεκτήματα:

Πρώτον, έχει γενικό χαρακτήρα, καθώς αφορά όλες τις χώρες της Ζώνης του Ευρώ και ιδιαίτερα εκείνες που έχουν πληγεί εντονότερα από την πανδημία του COVID-19, ενώ από μόνο του μπορεί να προκαλέσει μια θετική διαταραχή στην οικονομία.

Δεύτερον, η χρονική του διάρκεια είναι συνυφασμένη με την πορεία εξέλιξης της νόσου COVID-19, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει περίπτωση να εγκαταλειφθεί πρόωρα.

Τρίτον, επιτρέπει στις νομισματικές αρχές να μπορούν να παρέμβουν σε όλο το τμήμα της καμπύλης των αποδόσεων (yield curve) των κρατικών ομολογιακών εκδόσεων, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται ενδεχόμενες στρεβλώσεις στην τιμολόγηση νέων εκδόσεων.

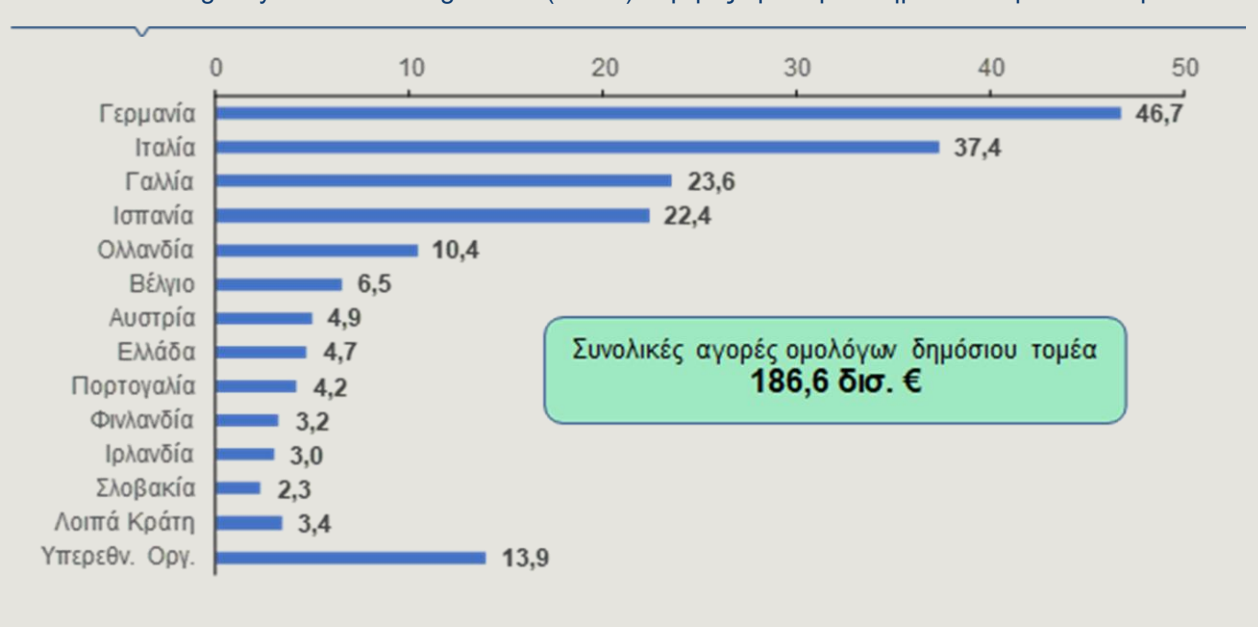
Τέταρτον, οι αγορές των τίτλων θα πραγματοποιούνται με ευέλικτο τρόπο, ενώ η ΕΚΤ θα είναι στη θέση να αυξήσει το μέγεθός τους και να προσαρμόσει τη σύνθεσή τους.

Η εξέλιξη του προγράμματος ΡΕΡΡ από τη θέσπισή του

Με βάση τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η ΕΚΤ στα τέλη Μαΐου, η αξία του συνολικού χαρτοφυλακίου του προγράμματος ΡΕΡΡ ανερχόταν περίπου σε Ευρώ 235 δισ. (μέσος όρος εβδομαδιαίων αγορών Ευρώ 26 δισ.), εκ των οποίων τα Ευρώ 186,6 δισ. αφορούσαν αγορές ομολόγων του δημόσιου τομέα. Σημειώνεται ότι από τα τέλη Μαρτίου που ξεκίνησε το πρόγραμμα μέχρι τα τέλη Απριλίου, η ΕΚΤ είχε αγοράσει ομόλογα αξίας Ευρώ 119 δισ., ενώ μόνο τον Μάιο είχε αγοράσει ομόλογα αξίας Ευρώ 116 δισ. Σε επίπεδο αγορών ανά κράτος-μέλος, η ΕΚΤ έχει αγοράσει Ευρώ 46,7 δισ. γερμανικού χρέους (Γράφημα 14), ενώ ιδιαίτερης αναφοράς χρήζουν οι αγορές ιταλικού χρέους που ανέρχονται σε Ευρώ 37,4 δισ., καθώς πρόκειται για το κράτος που αντιμετωπίζει τα μεγαλύτερα προβλήματα από την πανδημία του κορωνοϊού. Η ΕΚΤ εφαρμόζει ένα εμπροσθοβαρές πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, προκειμένου να «συγκρατήσει» το κόστος δανεισμού των κρατών-μελών σε μια ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική συγκυρία. Επιπλέον, μέσω του χαμηλού κόστους δανεισμού, προσδοκάται να αυξηθεί η χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει στην τόνωση της κατανάλωσης και των επενδύσεων που τόσο πολύ επηρεάστηκαν από τα μέτρα περιστολής της οικονομικής δραστηριότητας που εφάρμοσαν οι εθνικές κυβερνήσεις. Κατά συνέπεια, θα αυξηθεί η οικονομική δραστηριότητα, θα ενισχυθούν οι θέσεις εργασίας, ενώ θα μπορέσουν να κινηθούν ανοδικά οι τιμές, προκειμένου να προσεγγίσουν το στόχο της ΕΚΤ για διατήρηση του ετήσιου πληθωρισμού, κάτω αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα στη Ζώνη του Ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP): Αγορές ομολόγων δημόσιου τομέα από την ΕΚΤ

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα

Προκλήσεις και προοπτικές από τη συμμετρική διαταραχή της πανδημίας

Σε κάθε περίπτωση, η δημιουργία ανθεκτικών εθνικών συστημάτων υγείας, η διατήρηση της απασχόλησης, η επιβίωση των επιχειρήσεων, η ύπαρξη χρηματοδοτικής γραμμής για τα κράτη-μέλη και η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος αποτελούν βασικές προτεραιότητες των αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η ΕΚΤ έχει αντιδράσει ουσιαστικά και έγκαιρα στη συμμετρική διαταραχή που προκάλεσε η πανδημική κρίση. Τα μέτρα περιστολής της οικονομικής δραστηριότητας που έλαβαν οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν προξενήσει σημαντικές διαταραχές τόσο στην πλευρά της προσφοράς, όσο και της ζήτησης. Ειδικότερα, οι διαταραχές έχουν συμβάλει στη δημιουργία σημαντικών αποκλίσεων μεταξύ οικονομικών κλάδων, κοινωνικών ομάδων αλλά και ολόκληρων οικονομιών, με αποτέλεσμα η παραγωγή ασύμμετρων οικονομικών αποτελεσμάτων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ να θεωρείται πλέον πολύ πιθανή. Ωστόσο, η αυξημένη αβεβαιότητα και η πιθανότητα εμφάνισης ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας απαιτούν εγρήγορση στον τομέα της υγείας και της οικονομικής πολιτικής -συμπεριλαμβανομένης της παγκόσμιας συνεργασίας- προκειμένου να μετριαστούν οι συνέπειες της πανδημίας, να προστατευτούν οι ευάλωτοι πληθυσμοί και να βελτιωθεί η ικανότητα των κρατών-μελών για πρόληψη και αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων στο μέλλον. Η πανδημική κρίση δημιουργεί μια δυναμική στην ΕΕ, οι εθνικές κυβερνήσεις μπορούν να λάβουν μέτρα για την ανατροπή του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος, δίνοντας παράλληλα έμφαση στις μεταρρυθμίσεις που μπορούν να ενισχύσουν τις μακροπρόθεσμες προοπτικές της οικονομικής μεγέθυνσης.

ΗΠΑ

Αγορά Εργασίας

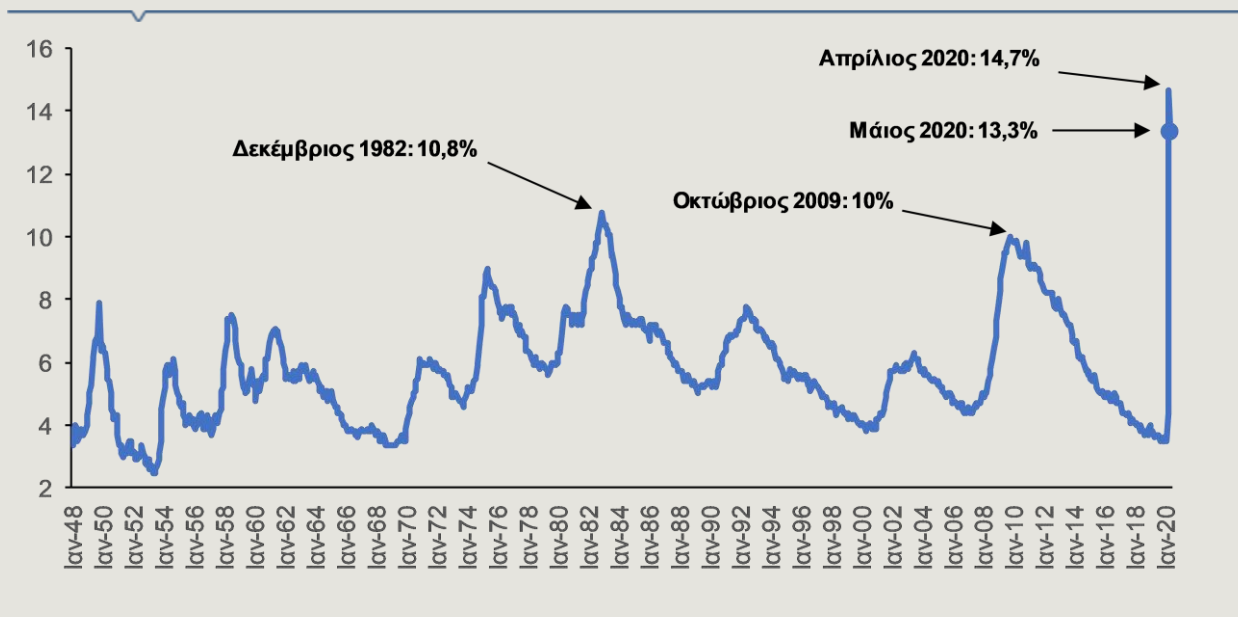
Το ποσοστό της ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία) υποχώρησε, τον Μάιο, στο 13,3% (21,0 εκατ. άνεργοι), από 14,7%, τον Απρίλιο. Πρόκειται για μη αναμενόμενη εξέλιξη, καθώς η αγορά προέβλεπε αύξηση του ποσοστού ανεργίας περίπου στο 19%. Η βελτίωση στην αγορά εργασίας αποδόθηκε τόσο στην επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας, από τις αρχές Μαΐου, όσο και σε κυβερνητικά μέτρα, όπως το “Paycheck Protection Program”, ένα πρόγραμμα που παρέχει χρηματοδότηση σε μικρές επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν τις θέσεις απασχόλησης. Εντούτοις, πρόκειται για το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948), με το υψηλότερο να έχει σημειωθεί τον προηγούμενο μήνα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας είχε καταγραφεί τον Δεκέμβριο 1982 (10,8%), ενώ κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-09 το υψηλότερο ποσοστό είχε καταγραφεί τον Οκτώβριο 2009 (10%) (Γράφημα 15).

Όσον αφορά στα επιμέρους χαρακτηριστικά, η ανεργία στους νέους, ηλικίας 16-19 ετών, διαμορφώθηκε στο 29,9%, τον Μάιο, έναντι 31,9%, τον προηγούμενο μήνα, ενώ στους άνδρες και στις γυναίκες, άνω των 20 ετών, υποχώρησε σε 11,6% και 13,9%, αντίστοιχα, από 13% και 15,5%. Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το χαμηλότερο ποσοστό της ανεργίας εξακολουθεί να εμφανίζεται στους κατόχους πανεπιστημιακού τίτλου (7,4%, έναντι 8,4% τον Απρίλιο), ενώ το υψηλότερο στους μη έχοντες απολυτήριο λυκείου (19,9%, έναντι 21,2% τον Απρίλιο). Επιπλέον, τον Μάιο, δημιουργήθηκαν περίπου 2,5 εκατ. νέες θέσεις απασχόλησης στην οικονομία των ΗΠΑ. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το δίμηνο Μάρτιος-Απρίλιος, υπήρξε ραγδαία μείωση κατά περίπου 22,1 εκατ. θέσεις απασχόλησης. Οι νέες θέσεις δημιουργήθηκαν κυρίως στις παροχές υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας (+1,2 εκατ.), στις κατασκευές (+464 χιλ.), στο χώρο της υγείας (+391 χιλ.) και στο λιανικό εμπόριο (+368 χιλ.).

Το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ήτοι ο λόγος των ατόμων που απασχολούνται ή αναζητούν εργασία προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ηλικίας 16 ετών και άνω) ανήλθε, τον Μάιο, σε 60,8%, από 60,2% τον Απρίλιο, το χαμηλότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο 1973.

Οι μέσες ωριαίες αποδοχές από εργασία διαμορφώθηκαν, τον Μάιο, σε 29,75 δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,7%, σε ετήσια βάση, αλλά μείωση κατά 1%, σε μηνιαία βάση, έναντι ανόδου τον Απρίλιο, κατά 7,9% και 4,7%, αντίστοιχα. Τις υψηλότερες μέσες ωριαίες αποδοχές προσφέρουν οι εταιρείες πληροφορικής (43,46 δολάρια) και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (42,95 δολάρια). Οι μέσες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας αυξήθηκαν σε 34,7 ώρες, τον Μάιο, από 34,2 ώρες, τον περασμένο μήνα, με τις μεγαλύτερες αυξήσεις να σημειώνονται στις παροχές υπηρεσιών αναψυχής και φιλοξενίας, στις κατασκευές και στο λιανικό εμπόριο.

Όσον αφορά στις προοπτικές της αγοράς εργασίας, παρά την αβεβαιότητα που επικρατεί, η μείωση του ποσοστού της ανεργίας, τον Μάιο, σε συνδυασμό με τη σταδιακή αναθέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας, δημιουργούν προσδοκίες ότι ενδεχομένως το ποσοστό της ανεργίας του Απριλίου (14,7%) να μην ξεπεραστεί στο μέλλον, όπως προέβλεπε μέχρι τώρα η αγορά. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι οι συνθήκες

ΗΠΑ, Ιανουάριος 1948 - Μάιος 2020: Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας, εποχικά διορθωμένα στοιχεία

Πηγή:
U.S. Bureau of
Labor Statistics

στην αγορά εργασίας παραμένουν δυσμενείς σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν, καθώς, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, η ανεργία στις ΗΠΑ βρισκόταν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 50 ετών (περί το 3,5%). Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην πρόσφατη έκθεσή του (OECD Economic Outlook, June 2020), εκτιμά ότι, στην περίπτωση που αποφευχθεί ένα δεύτερο κύμα εξάπλωσης της πανδημίας, το ποσοστό της ανεργίας αναμένεται να διαμορφωθεί στο 11,3% το 2020, για να υποχωρήσει στο 8,5%, το 2021. Αντίθετα, στην περίπτωση που υπάρξει δεύτερο κύμα εξάπλωσης πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους, με λήψη εκ νέου περιοριστικών μέτρων, το ποσοστό της ανεργίας προβλέπεται να ανέλθει στο 12,9%, το 2020 και να υποχωρήσει στο 11,5%, το 2021.

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

ΑΕΠ

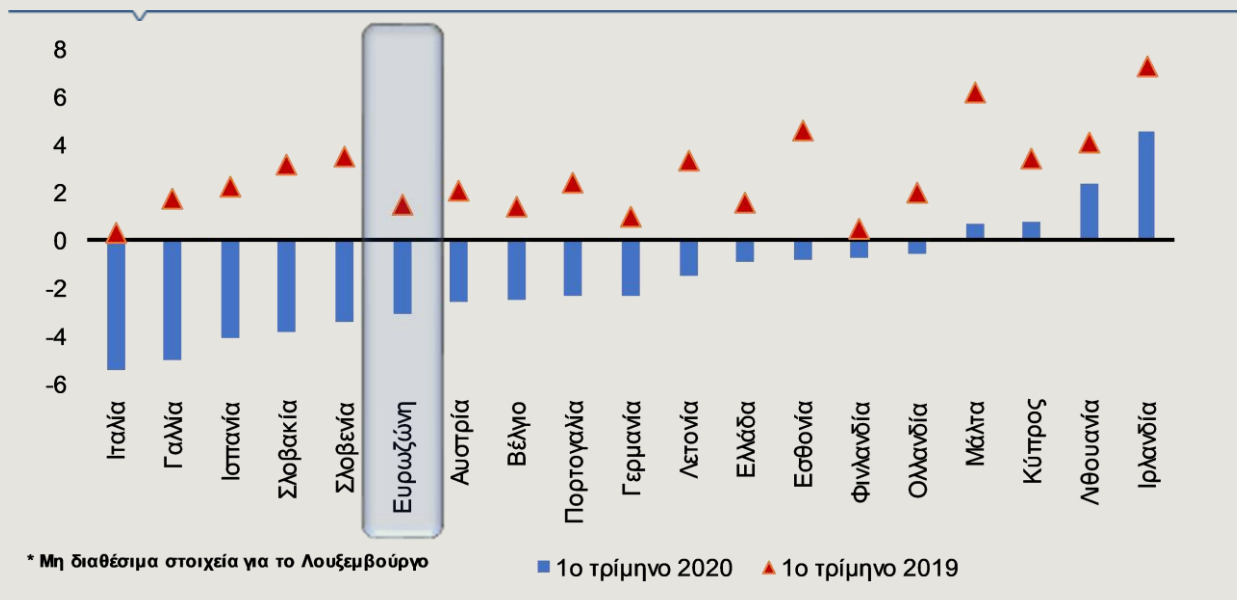
Με βάση τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το ΑΕΠ στη Ζώνη του Ευρώ (EA-19), το πρώτο τρίμηνο του 2020, συρρικνώθηκε κατά 3,1%, σε ετήσια βάση, καταγράφοντας τη χειρότερη επίδοση από το τρίτο τρίμηνο του 2009 (-4,5%). Σε σύγκριση με το τέταρτο τρίμηνο του 2019, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 3,6% και πρόκειται για τη μεγαλύτερη πτώση που έχει σημειωθεί από την έναρξη καταγραφής των στοιχείων (1995).

Μεταξύ των κρατών-μελών της ΖτΕ, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 2020, τη μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 σημείωσαν η Ιρλανδία (+4,5%) και η Λιθουανία (+2,4%). Επισημαίνεται ότι μόλις τέσσερα κράτη κατέγραψαν θετικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ. Αντίθετα, στην πλειονότητα των κρατών σημειώθηκε ραγδαία μείωση του ΑΕΠ, με τις κατώτερες επιδόσεις να σημειώνονται στην Ιταλία (-5,4%), στην Γαλλία (-5%) και στην Ισπανία (-4,1%) (Γράφημα 16).

Σε επίπεδο συνιστωσών του ΑΕΠ από πλευράς δαπανών, το πρώτο τρίμηνο του 2020 χαρακτηρίστηκε από τη σημαντική πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των εξαγωγών, κατά 3,9% και 3,5%, αντίστοιχα (ετήσιες μεταβολές). Οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 0,8%, ενώ αύξηση κατέγραψε ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά 1,5% και η δημόσια κατανάλωση κατά 1%. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και οι εισαγωγές συνεισέφεραν θετικά στο ΑΕΠ κατά 0,3 της ποσοστιαίας μονάδας (π.μ.), αμφότεροι, με τη δημόσια καταναλωτική δαπάνη να έπεται με θετική συνεισφορά κατά 0,2 π.μ. Αντίθετα, αρνητική στο ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ ήταν η συμβολή της κατανάλωσης των νοικοκυριών (-2,1 π.μ.), των εξαγωγών (-1,7 π.μ.) και των μεταβολών των αποθεμάτων (-0,2 π.μ.).

Η ραγδαία πτώση του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο, τόσο σε ετήσια όσο και σε τριμηνιαία βάση, καταδεικνύει την καταλυτική επίδραση που είχαν στην οικονομική δραστηριότητα τα μέτρα περιορισμού που εφάρμοσαν οι εθνικές κυβερνήσεις, στην προσπάθεια περιορισμού της εξάπλωσης του COVID-19. Η πλειονότητα των κρατών έλαβε μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου, ωστόσο σε κάποια κράτη, όπως στην Ιταλία, τα μέτρα εφαρμόστηκαν νωρίτερα, με δυσμενέστερες επιπτώσεις στο

ΑΕΠ. Όσον αφορά στις προοπτικές της οικονομίας της ΖτΕ, παρά την αβεβαιότητα σχετικά με τη διάρκεια και την ένταση της πανδημικής κρίσης, είναι δυσμενείς για το τρέχον έτος. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στην πρόσφατη έκθεσή του (OECD Economic Outlook, June 2020), προβλέπει μείωση του ΑΕΠ κατά 9,1% το 2020 και αύξηση κατά 6,5%, το 2021, στην περίπτωση που δεν υπάρξει δεύτερο κύμα εξάπλωσης του COVID-19. Στην περίπτωση, ωστόσο, που υπάρξει μέχρι το τέλος του έτους και απαιτηθούν εκ νέου περιοριστικά μέτρα, η ύφεση το 2020 αναμένεται βαθύτερη, κατά 11,5%, ενώ η ανάκαμψη το 2021 θα είναι ασθενέστερη, κατά 3,5%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 16
1^ο Τρίμηνο 2020: Ετήσια (%) Μεταβολή του Πραγματικού ΑΕΠ στην Ευρωζώνη και στα Κράτη-Μέλη

 Πηγή:
Eurostat

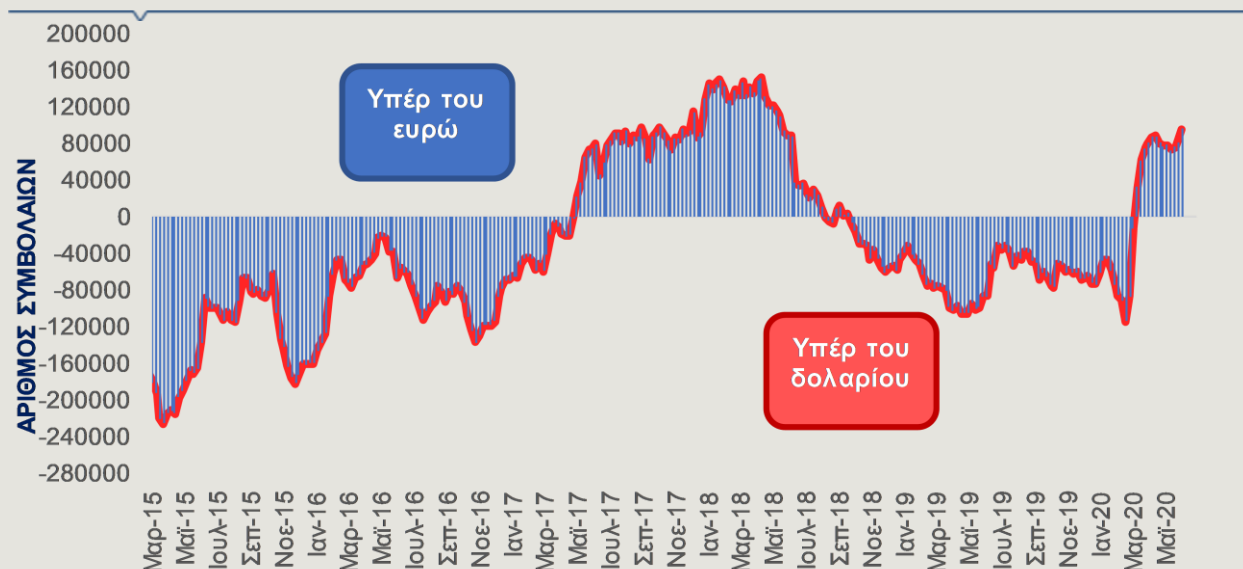
ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία ευρώ/δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 9 Ιουνίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 14.409 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 95.649 συμβόλαια, από 81.240 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 17). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την τρίτη διαδοχική εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται από τις 12 Μαΐου 2020.

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, στις 15 Ιουνίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,1323 EUR/USD, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, κέρδη έναντι του δολαρίου (+1,0%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 9,5% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (\$1,0342).

Η σταδιακή επανεκκίνηση των οικονομιών, από τις αρχές Μαΐου, συνέβαλε καθοριστικά στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η διάθεση ανάληψης επενδυτικού κινδύνου. Το βελτιούμενο επενδυτικό περιβάλλον, σε συνδυασμό με ευνοϊκές για το ευρώ εξελίξεις, όπως η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία ενός νέου Ταμείου Ανάκαμψης ύψους Ευρώ 750 δισ. και η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να αυξήσει κατά Ευρώ 600 δισ. τις αγορές ομολόγων, στα πλαίσια του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP), έδωσαν σημαντική ώθηση στο ευρωπαϊκό νόμισμα, με αποτέλεσμα στις 10 Ιουνίου να προσεγγίσει τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 3 περίπου μηνών (1,1422 EUR/USD).

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

 Πηγή:
CFTC, IMM

Ωστόσο, το ευρώ έκτοτε υποχώρησε, καθώς η αύξηση των κρουσμάτων COVID-19 σε ορισμένες Πολιτείες των ΗΠΑ και ο κίνδυνος περαιτέρω εξάπλωσής του μέσω των πρόσφατων διαδηλώσεων αναζωπύρωσαν τις ανησυχίες των συμμετεχόντων στις αγορές για πιθανή εμφάνιση ενός δεύτερου κύματος μετάδοσης του COVID-19. Πέραν των εξελίξεων για τον κορωνοϊό, καθοδικοί κίνδυνοι για το ευρώ έναντι του δολαρίου, βραχυπρόθεσμα, αποτελούν: η αδυναμία επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το Ταμείο Ανάκαμψης στην επικείμενη σύνοδο κορυφής, το πιθανό αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις σχετικά με το Brexit, καθώς και η ενδεχόμενη όξυνση των γεωπολιτικών εντάσεων.

Στο πεδίο της νομισματικής πολιτικής, το ενδιαφέρον στράφηκε στη συνεδρίαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed). Τα επιτόκια αναμένεται να διατηρηθούν στα τρέχοντα επίπεδα μέχρι το 2022. Παράλληλα, οι προοπτικές της αμερικανικής οικονομίας για το τρέχον έτος είναι δυσμενείς, καθώς, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Fed, το ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 6,5% το 2020, για να ανακάμψει κατά 5%, το 2021 και κατά 3,5%, το 2022. Το ποσοστό της ανεργίας αναμένεται να ανέλθει στο 9,3%, το 2020 και να υποχωρήσει στο 6,5%, το 2021 και στο 5,5%, το 2022. Τέλος, ο πληθωρισμός προβλέπεται να υποχωρήσει στο 0,8%, το 2020 και να αυξηθεί στο 1,6%, το 2021 και στο 1,7%, το 2022.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει κέρδη, σε ημερήσια βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,0747 φράγκων (15.6.2020). Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 1%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB υποχώρησε στα 679,5 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 12 Ιουνίου, από 680,1 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 5 Ιουνίου. Πρόκειται για τη δεύτερη διαδοχική εβδομαδιαία μείωση καταθέσεων στην SNB από τις 10 Ιανουαρίου. Σημειώνεται ότι η σημαντική αύξηση των καταθέσεων που καταγράφεται από τις αρχές του έτους (περίπου 95 δισ. φράγκα) υποδηλώνει ότι η SNB προτιμά τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος (αγορές δολαρίων και ευρώ), παρά να μειώσει τα επιτόκιά της από το τρέχον επίπεδο του -0,75% (το χαμηλότερο παγκόσμια). Η αβεβαιότητα που έχει προκαλέσει η εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19 έχει αυξήσει τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο, με την SNB να προσπαθεί μέσω των παρεμβάσεών της να αποτρέψει την περαιτέρω ανατίμησή του, καθώς μια τέτοια εξέλιξη εκτιμάται ότι θα έπληττε τις ελβετικές εξαγωγές. Οι συμμετέχοντες στην αγορά προβλέπουν ότι η SNB θα υπερασπιστεί την περιοχή του 1,05 EUR/CHF, η οποία προσεγγίστηκε στις 14 Μαΐου (1,0505 EUR/CHF, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων περίπου 5 ετών για το ευρώ), χωρίς ωστόσο να διασπαστεί καθοδικά, με το ευρώ έκτοτε να ανακάμπτει σημαντικά, ενώ, όσον αφορά στη νομισματική πολιτική, δεν σημειώθηκαν περαιτέρω μειώσεις επιτοκίων στη συνεδρίαση της 18ης Ιουνίου.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 15 Ιουνίου, εμφάνιζε μεικτή εικόνα, καταγράφοντας ημερήσια κέρδη έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,2605 USD/GBP) και απώλειες έναντι του ευρώ (0,89827 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες 6,2% έναντι του ευρώ και 4,9% έναντι του δολαρίου.

Αρνητικό περιβάλλον για τη στερλίνα δημιουργεί η αναζωπύρωση των ανησυχιών για ένα δεύτερο κύμα εξάπλωσης της πανδημίας του COVID-19, καθώς περιορίζεται η διάθεση ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, ενώ αυξάνεται η αγοραστική ζήτηση για νομίσματα που θεωρούνται ασφαλή καταφύγια, όπως το αμερικανικό δολάριο, το ελβετικό φράγκο και το ιαπωνικό γιέν. Το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων στις αγορές έχει στραφεί στις διαπραγματεύσεις για την επίτευξη εμπορικής συμφωνίας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την πρόοδο, ωστόσο, όπως προκύπτει από την ειδησεογραφία, να μην είναι ικανοποιητική. Στην τηλεδιάσκεψη του πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου και των επικεφαλής των ευρωπαϊκών θεσμών επιβεβαιώθηκε η πρόθεση για εντατικοποίηση των διαπραγματεύσεων, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας μέχρι τα τέλη του έτους. Σημειώνεται ότι οι διαπραγματεύσεις λαμβάνουν χώρα εν μέσω μιας ιδιαίτερα δύσκολης κατάστασης στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η οικονομία του ΗΒ, το 2020, αναμένεται να δεχτεί ένα από τα ισχυρότερα πλήγματα μεταξύ των μεγάλων οικονομιών του πλανήτη. Συγκεκριμένα, στο σενάριο μη ύπαρξης ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας, ο ΟΟΣΑ προβλέπει ύφεση της τάξης του 11,5%, ενώ στην περίπτωση που υπάρξει δεύτερο κύμα πριν το τέλος του έτους και απαιτηθεί εκ νέου λήψη περιοριστικών μέτρων, η ύφεση αναμένεται να είναι της τάξης του 14% (OECD Economic Outlook, June 2020).

Στη συνεδρίαση της Κεντρικής Τράπεζας της Αγγλίας (BoE), στις 18 Ιουνίου, δεν υπήρξε μεταβολή του βασικού επιτοκίου από το τρέχον ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 0,1%. Ωστόσο, αποφασίστηκε η περαιτέρω ενίσχυση του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων κατά 100 δισ. στερλίνες.

Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, στις 23 Ιουνίου 2016 (αποχώρηση/παραμονή από την Ε.Ε.), έχει διολισθήσει κατά 14,9% έναντι του δολαρίου και κατά 17,2% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, στις 15 Ιουνίου, διαμορφωνόταν σε 31,9 μ.β., από 30,5, μ.β., στις 8 Ιουνίου.

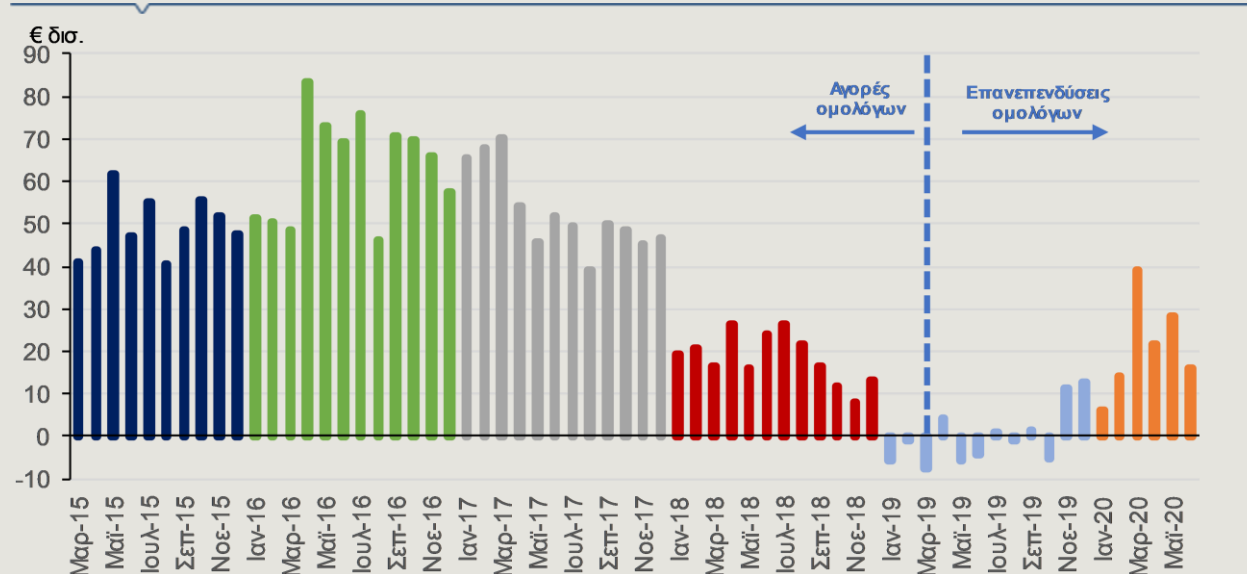
Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 18) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 12 Ιουνίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,234 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 293 εκατ., σε αγορές Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 11 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 2,5 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε αγορές αξίας Ευρώ 27,1 δισ., στα πλαίσια του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 287 δισ.

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 12 Μαρτίου 2029, με κουπόνι 3,875%, διαμορφωνόταν, στις 15 Ιουνίου, μεταξύ 1,17% και 1,25%. Η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε, στις 9 Ιουνίου, ομόλογο 10ετούς διάρκειας, μέσω του οποίου άντλησε Ευρώ 3 δισ. Η ζήτηση ξεπέρασε τα Ευρώ 17 δισ., ενώ το κουπόνι διαμορφώθηκε στο 1,5% και η απόδοση στο 1,57%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

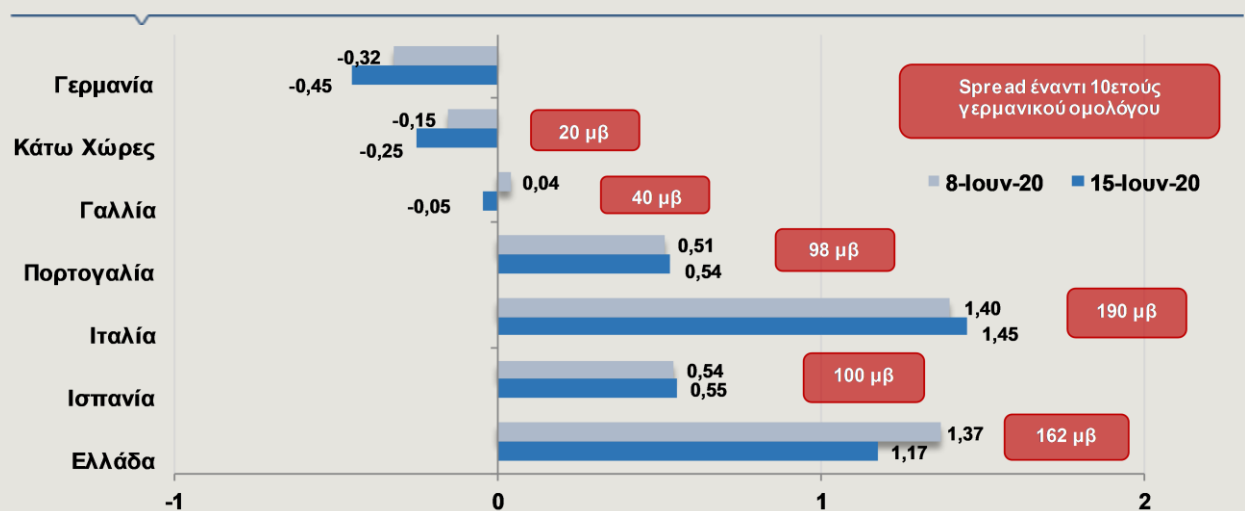
Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Συνολικά, από τις αρχές του έτους, η Ελλάδα έχει δανειστεί από τις αγορές Ευρώ 7,5 δισ. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) υποχώρησε στις 162 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,45% (Γράφημα 19).

Η αναζωπύρωση των ανησυχιών για πιθανή εμφάνιση ενός δεύτερου κύματος εξάπλωσης του COVID-19 επιδείνωσε σημαντικά το επενδυτικό κλίμα, με αποτέλεσμα να καταγραφούν ρευστοποιήσεις στις χρηματιστηριακές αγορές, με τους επενδυτές να στρέφονται στις ασφαλείς τοποθετήσεις των ομολόγων του αποκαλούμενου πυρήνα της Ευρωζώνης, με ιδιαίτερη προτίμηση στα γερμανικά ομόλογα. Παράλληλα, συνεχίζονται οι συζητήσεις επί της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης ύψους Ευρώ 750 δισ. Οι δυσκολίες, όπως προκύπτει από την ειδησεογραφία, είναι αρκετές, ενώ πιθανή καθυστέρηση στην επίτευξη συμφωνίας ενδέχεται να προκαλέσει καθοδικές πιέσεις στις τιμές των ομολόγων των κρατών-μελών της ευρωπαϊκής περιφέρειας που ωφελούνται σημαντικά από τη σύσταση του νέου αυτού χρηματοδοτικού εργαλείου.

Οι εκδόσεις ευρωπαϊκών κρατικών ομολόγων συνεχίζονται με αμείωτη ένταση. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με το Bloomberg, οι ομολογιακές εκδόσεις ξεπέρασαν ήδη, από τις αρχές του έτους, το Ευρώ 1 τρισ., υπερβαίνοντας το ποσό αυτό νωρίτερα από κάθε άλλη χρονιά και τρεις περίπου μήνες νωρίτερα σε σύγκριση με το 2019.

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 15 Ιουνίου, κατέγραφε απόδοση 0,54%, της Ισπανίας 0,55% και της Ιταλίας 1,45%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού αυξήθηκε στις 98 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου αυξήθηκε στις 190 μ.β. Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,72%, στις 15 Ιουνίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19
Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2019	2019		2020		Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q3	Q4	Q1	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	0,8	1,6	2,9	3,4	3,4 (Ιαν.-Μαρ.)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	13,2	23,7	12,2	-12,1	-37,3 (Ιαν.-Μάι.)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	9,8	37,9	10,2	55,6	55,6 (Ιαν.-Μαρ.)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	0,9	1,3	-1,5	1,5	-1,9 (Ιαν.-Απρ.)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,2	54,4	53,8	51,0	41,1 (Μάιος)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	108,1	108,8	110,7	88,5 (Μάιος)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	103,6	104,8	104,1	108,6	82,8 (Μάιος)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-19,8	-11,7	-7,1	-10,4	-33 (Μάιος)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-0,6	-0,5	-0,6	0,1	0,3 (Απρ.)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	1,7	2,2	1,7	3,4	3,9 (Απρ.)	
- Βιομηχανία	0,4	-1,3	0,4	4,5	6,6 (Απρ.)	
- Κατασκευές	-4,4	0,7	-4,4	-3,7	-3,2 (Απρ.)	
- Τουρισμός	3,8	4,1	3,8	3,7	-3,1 (Απρ.)	
Νοικοκυριά	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9	-3,0 (Απρ.)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-1,6	-1,1	-1,6	-1,7	-2,1 (Απρ.)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,4	-3,3	-3,4	-3,4	-3,3 (Απρ.)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,3	-0,1	0,1	0,4	-1,1 (Μάι.)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	7,3	8,3	7,6	6,9	6,9 (Α' τρίμ.)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	17,3	17,0	16,6	15,5	14,4 (Μαρ.)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,9	2,3	1,0	-0,9	-0,9 (Α' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	0,8	0,3	1,3	-0,7	-0,7 (Α' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	0,1	-1,4	2,0	2,0 (Α' τρίμ.)	
Επενδύσεις	4,7	2,5	14,0	-6,4	-6,4 (Α' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,8	9,1	0,7	2,5	2,5 (Α' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,5	-2,7	-0,3	0,2	0,2 (Α' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Πρόκειται για τον Πυρήνα του Πληθωρισμού, ο οποίος, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζεται από το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή εξαιρώντας τις ομάδες: Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά, Αλκοολούχα ποτά, Καπνός και Προϊόντα Ενέργειας.

² Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών της ΕΕ-28. Οι κύριες διαφορές μεταξύ του εναρμονισμένου και του εθνικού δείκτη είναι:

- Το έτος αναφοράς του Εν.ΔΤΚ είναι το 2015=100 και του εθνικού ΔΤΚ το 2009=100.
- Ο Εν.ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια της Χώρας από μόνιμους ή μη μόνιμους κάτοικους, ενώ ο εθνικός ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες των ιδιωτικών νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή.
- Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών του Εν.ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών και της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), ενώ του εθνικού ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων της ΕΟΠ.

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του